

MAGYARAI

+ 3 lei

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 18 (1460) szám * Szombathely, 1937 január 23

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Nagy vita a képviselőházban a légügyi miniszter távozása körül

Madgearu a lemondásra vonatkozó összes iratokat kérte a miniszterelnöktől. — A kormány részéről rendelkezésére bocsátották a tájékoztató iratokat

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban Tatarescu miniszterelnök válaszlótt tegnap Madgearuak a Caranfil-ügyben elhangzott megkérdezésére.

— Meg nem érdemeltem dorgált meg Madgearu képviselő ur, — mondotta, — mert Caranfil lemondásában nincs semmi, ami részletes felvilágosítást érdemelne.

Caranfil személyes okokból mondott le. Szóbelileg és írásban is több ízben közölte velem, hogy nem érzi a kormányban azt a légkört, ami számára a harmonikus együttműködést lehetővé tenné. Lemondó levelében megismételte ezt az állítást és hozzátette, hogy az utóbbi időben nézeteltérései voltak a kormány egyes tagjaival. En pedig sem hasznosnak, sem politikusként nem éreztem, hogy ne fogadjam el Caranfil lemondását. Ami pedig azokat a híreszteléseket illeti, amelyekről Madgearu beszélt, ezeket én nem tudom felartóztatni. Hosszu idő óta tapasztalhatjuk, hogy vannak személyek és tényezők, amelyek az országban is, a határon túl is, befeketítő hírek terjesztésével foglalkoznak. En elítélem ezt a módszert. Mindent megteszek, hogy halászaiban fékezzem, de nem tudom megakadályozni a munkáját. Kérem Madgearut és a kamarát, fogadja el ezt a magyarázatot: mert a parlamentnek okosabb dolga is van, mint ilyen incidensekkel foglalkozni.

MADGEARU VÁLASZOL.

Madgearu válaszában meglepő dolgokat mondott:

— A miniszterelnök úr mindezeket már nusz nappal ezelőtt el kellett volna, hogy mondja. Természetesen, amennyiben ezek megfelelnek a tényeknek. A miniszterelnök ur azonban nem mondta meg, miért akadályozta meg a sajtót abban, hogy Caranfil lemondására vonatkozólag magyarázatokat adjon? Megemlítsékre méltó, hogy a híresztelések, amelyek az ügygel kapcsolatban szárnyrakeltek, éppen kormánykörökből indultak el, nemcsak a jelenlegi, hanem más lemondások alkalmával is. Így mindenki tudja, hogy Titulescu lemondásakor azt a hírt terjesztették a fővárosban, hogy távozását egy megegyezés tette szükségessé, amelyet a volt külügyminiszter Pierre Cot francia légügyi miniszterrel kötött, repülőgépeknek a spanyol kormány számára történő szállítása ügyében. Ez a hír, igaz, valótlannak bizonyult, de ez sem ellenzéki körökből eredt. Ine, a jelen esetben mit ír az „Il Lavoro“ olasz fasiszta lap január 7-iki száma: „Politikai körök értesülése szerint a román légügyi miniszter kénytelen volt lemondani, mert segíteni akarta a spanyol vörösek, sőt megegyezést létesített a spanyol kommunisták egy Darmann nevű biztosával, hogy a vörös Spanyolországban bizonyos számú repülőgépet fog szállítani azok közül, amelyeket a román kormány rendelt Franciaországból. Ugyanazon körök, — folytatja a lap, — rámutatnak arra a jóbaráti viszonyra, ami a volt miniszter és Pierre Cot légügyi miniszter között fennáll rokonszenvel fogadják a román kormány erőlyes magatartását, amellyel megmulatta, hogy nem akar a spanyol ügyekbe beavatkozni. — Az ilyen híreszteléseknek, — szögezte le Madgearu — súlyos következményei lehetnek, úgy a kül-, mint pedig a belpolitikában. Milyen színben tűnik fel Pierre-Cot francia légügyi miniszter, aki pedig oly nagy szolgálatakat tett a román hadseregnek repülőgépekkel való ellátása körül, ha ilyen állítások jelenhetnek meg róla az olasz és német sajtóban, anélkül, hogy a román kormány idejében cáfolatot közölne?

Meg kell fékezni a rágalmazó hadjáratot

— A kormánynak megvannak azok a propagandaszervei, amelyek felhasználásával véget lehet vetni az ilyen rágalmazásoknak, de hogy ezeknek a híreszteléseknek a kihilása és a belpolitika között szoros kapcsolat van, annak bizonyítására kérdezem a miniszterelnök urat, van-e tudomása arról a röpíratról, amelyet tegnap terjesztettek a fővárosban és amelyet az Uniuinea Sacra a Bratului Care nu larta irt alá?

Tatarescu: Nem ismerem.

Madgearu ezután részleteket olvasott fel a röpíratból, amely szidja Titulescut és Caranfil, s a román hadfelszerelés bünös elidegenítéséről beszél. Különösen Caranfil támogatja vagy heveséggel a röpírat.

EGY ÜZLET,

AMIT TATARESCU MEGAKADÁLYOZOTT.

Egy idő óta egymást érik az ilyen röpíratok, amelyek egymásután igyekeznek kompromittálni azokat a politikusokat, akik teljesíteték kötelességüket az országgal szemben, s hogy ezek a híresztelések lehetségesek voltak, ez annak tudható be, hogy a kormány egyes

lyek az ügygel kapcsolatban szárnyrakeltek, éppen kormánykörökből indultak el, nemcsak a jelenlegi, hanem más lemondások alkalmával is. Így mindenki tudja, hogy Titulescu lemondásakor azt a hírt terjesztették a fővárosban, hogy távozását egy megegyezés tette szükségessé, amelyet a volt külügyminiszter Pierre Cot francia légügyi miniszterrel kötött, repülőgépeknek a spanyol kormány számára történő szállítása ügyében.

Ez a hír, igaz, valótlannak bizonyult, de ez sem ellenzéki körökből eredt. Ine, a jelen esetben mit ír az „Il Lavoro“ olasz fasiszta lap január 7-iki száma: „Politikai körök értesülése szerint a román légügyi miniszter kénytelen volt lemondani, mert segíteni akarta a spanyol vörösek, sőt megegyezést létesített a spanyol kommunisták egy Darmann nevű biztosával, hogy a vörös Spanyolországban bizonyos számú repülőgépet fog szállítani azok közül, amelyeket a román kormány rendelt Franciaországból. Ugyanazon körök, — folytatja a lap, — rámutatnak arra a jóbaráti viszonyra, ami a volt miniszter és Pierre Cot légügyi miniszter között fennáll rokonszenvel fogadják a román kormány erőlyes magatartását, amellyel megmulatta, hogy nem akar a spanyol ügyekbe beavatkozni.

— Az ilyen híreszteléseknek, — szögezte le Madgearu — súlyos következményei lehetnek, úgy a kül-, mint pedig a belpolitikában. Milyen színben tűnik fel Pierre-Cot francia légügyi miniszter, aki pedig oly nagy szolgálatakat tett a román hadseregnek repülőgépekkel való ellátása körül, ha ilyen állítások jelenhetnek meg róla az olasz és német sajtóban, anélkül, hogy a román kormány idejében cáfolatot közölne?

ügyekben nem tartotta szükségesnek tájékoztatni a közvéleményt.

— Mi igaz abból a tervből, hogy a kormány tényleg szándékozott eladni az ország ócska hadfelszerelési anyagának egy részét? Ez a terv tényleg létezett?

Tatarescu: Nagyon sajnálatos, hogy ilyen kérdésekkel hozakodik ön elő.

Madgearu: Megvállik, hogy nem sajnálatosabb-e az önök magatartása ebben az ügyben? A közvélemény tudja, hogy ez az üzlet tervbe volt véve és tudja, hogy a hatóságok egy aktacsomót szereztek meg, amelyben az üzlet tervén kívül üzletszerzési jutalékokról szóló levelek is voltak. És tudja a közvélemény, hogy hivatásos üzletszerzőkön kívül szerepel a címzettek között Ciugureanu, a szenátus egyik alelnöke is, akihez 600.000 francia frank kommisszióról szóló levelet intéztek. Ezért sajnálatos, hogy önök ezt az egész ügyet suba alá akarták rejteni.

Tatarescu: Nem vagyunk a Skoda-rezsim alatt!

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

Ellenmondó tulajdonjogok

Az új bányatörvényről szóló javaslat tárgyalása a parlamentben megkezdődött, s mingyárt az első szónoklatra rásúlyosbodott a szakszerűség. Emiatt a nagyközönség, a bányászati érdektől távolálló földműves, erdőbirtokos, szőlősgazda, vagy háztulajdonos azt is hiheti, hogy ez a bányatörvényjavaslat őt nem igen érintheti. Pedig — amint már egy korábbi cikkünkben mondtuk — a bányatörvény nagy összefüggésben van a föld felszíne alatti réteg, az úgynevezett altalaj tulajdonjogával, s így minden földdel dolgozó éu telekkel bíró ember magántulajdonát közelről érdekli.

A mostani parlamenti tárgyalás első szónoka, maga az előadó a különböző bányakutatási jogok egységes kezelése szempontjából világította meg a javaslatot. Vannak jogosítványok, melyek különösen a petróleum és kőszén feltárása érdekében attól függenek, hogy a jogosítottnak műszaki és pénzügyi képessége legyen a föltárára. Vannak aztán jogosítványok, melyek különösen a fémtermészeti ásványokra vonatkoznak, s lényegük az, hogy a kutatási jog első bejgyezettje javára szólnak és a „szerzett jog“ címén védik az első igénylő érdekeit. Nos, most az új törvényjavaslat ez utóbbiakkal szemben is mozgásba hozza az államnak az altalaj iránti tulajdonjogát. Ezen az alapon a régi jogosítványostól elveszi a kihasználást olyanok javára, akiknek technikai és pénzügyi képességük van a feltárások gyorsabb végbevitelére. De hogy a korábbi jogosult se maradjon egészen károsodásban, azért az ő javára is az állam valami részesedést enged a kihasználásból.

Igy lett az új bányatörvényjavaslat tengelye az altalaj iránti állami tulajdonjog. Elsősorban a bányászás iránti „szerzett jog“-gal szemben jelentkezik törlő és megszüntető módon. De további vonatkozásban kiütözik minden földtulajdonnal szemben. És éppen azért a kormány kebelében is nézeteltérések voltak, hogy az altalaj iránti állami tulajdonjog milyen mértékben vehető igénybe a magánosok tulajdonjoga ellenében. E nézeteltérések ki egyeztetése történt meg azáltal, hogy a magántulajdonosnak és a szerzett jogosnak valamely részesedést kívánunk biztosítani a kihasználások jövedelmében.

A nézeteltérésekről célzás volt az előadói beszédben is, de abban a formában, hogy a nemzeti parasztpártban van ellentétes nézet az altalajra vonatkozó állami tulajdonjoggal szemben. Az előadói beszédnek ebbe a részébe azonban az ellenzék oldaláról is közbeszó-lottak, hogy inkább a kormánypárt vezérének, Bratianu Dinunak a nézetével szemben van eltérő nézet, s maga az iparügyi miniszter is ezt az eltérő nézetet vallja. Ez a közbeszólás jelzi, hogy nem pártkérdés, hanem általában vitás kérdésként él úgy a kormány, mint az ellenzék pártjában az altalaj joga. Jelen alkalommal Bratianu az altalaj jogának föltétlen alkalmazását kívánja, s vele szemben az ardeali jogfejlődésben felnövekedett Pop Valér iparügyi miniszter a szerzett jogok és a magántulajdon tekintetbe vételét akarja.

Mi az értelmezési különbség? A Bratianu-féle nézet az, hogy mivel az állam az altalaj, az állam se a korábbi bányajogosítványosnak, se általában a földfelszín tulajdonosainak szem-

mi kisajátítási kártérítéssel nem tartozik. Ezel szemben a másik nézet az, hogy a korábbi jogrendszer az altalaj iránti állami jogot nem ismerte, tehát e korábbi jogrendszer idejéből való szerzett jogokért úgy a bányászás, mint a magántulajdon tekintetében kártérítést kell adni. Az új bányatörvényjavaslat — amint előbb mondottuk — a két nézet között igyekezett áthidalást létrehozni, még pedig az állami kihasználási jog javára.

Az áthidalás alatt azonban a szakadék és a szembenállás mégis megvan. Ha magát a bányászás jogát az áthidalás el is intézi, mégse intézi el azt a nagyobb különbséget, ami a földfelszín magántulajdona és az altalaj állami tulajdona között mutatkozik. Ez az altalaj iránti jog még néhai Bratianu Vintila eszméjéből és az ő szívós ragaszkodása folytán került bele az 1924. évi alkotmányba. Általános érvként e rendelkezés mellett azt hozták föl, hogy a korábbi alkotmány a magántulajdon föltétlenségét biztosította ugyan, de a tulajdonnal szemben társadalmi igények is vannak, s ezeket is kell biztosítani. Külön hangsúlyú érv pedig az volt, hogy az államnak a világháború után nagy pénzügyi erőfeszítésekre van szüksége, s ezért biztosítani kell a maga részére a természeti kincsek fölhasználását. Amellett a földreform is olyan tulajdonmozgást vitt végbe, hogy ennek védelmére is kell az altalaj állami tulajdonának a biztosítása.

Igy jött létre az altalaj iránti sajátos állami jog, mely arról nevezetes, hogy a magántulajdoni rendszer alapján álló összes államok között nincs hozzá hasonló intézkedés. Angliában és Franciaországban élnek a követelés, illetve küszöbön is áll annak a megvalósítása, hogy a bányák állami tulajdonok legyenek. De kifejezetten csak a bányák, s nem a föld felszíne alatti összes talaj. A francia magánjogi törvénykönyv 544. és 552. szakasza világosan el is ismeri a tulajdonos jogát az altalajra és a felszín fölötti légtérre, s csak a bányászás és rendőri intézkedések érdekében tesz fenntartásokat. A társadalmi szempontokat előtérbe hozó újabb magánjogi felfogások se szakítottak ezzel a teljes tulajdonjoggal. Így az 1900. évi német magánjogi törvénykönyv 905. szakasza szintén kifejezetten elismeri a tulajdonos javára a földmélység és a légmagaslat tulajdonjogát is, s hasonló az intézkedés a svájci 1907. évi törvénykönyv 641. és 667. szakaszában. Ez utóbbi törvénykönyv rendelkezése úgy szól, hogy „a föld tulajdona a föld alatti és földfeletti tulajdon is magá-

ban foglalja, még pedig teljes magasságban és mélységben, amennyi a tulajdonjog kihasználására szükséges.”

De még tovább mehetünk. A román magánjogi törvénykönyv 489-ik szakasza is világosan és kifejezetten elismeri a földtulajdonos jogát úgy az altalajra, mint a földszin fölötti levegőrétegre, s a francia törvénykönyvhöz hasonlóan csak a bányászat és a rendőri intézkedések érdekében szab kivételeket. Tehát saját jogrendszerünkben is az altalaj iránti állami tulajdonjog idegen alkatelemnek mutatkozik. Olyannak, amely ellene mond a tulajdon intézményéről rendelkező különleges jogszabályoknak. Irányító jogelv pedig az, hogy a különleges jog az általános jognál erősebb. („Lex specialis derogat generali.”) Nem is említjük azt, hogy az ország újabb csatolása vidékein a régi királyságtól eltérő magánjogi

rendszerek vannak érvényben. Azonban ez a többféle rendszer is mind egyezik abban, hogy a tulajdonjogot nemcsak a föld felszínére, hanem földmélységre és a föld feletti magasságra is világosan elismeri és megköveteli. Tehát a magánjogi törvényegységesítés is tekintetben másképpen nem rendelkezhetik.

Alkotmányjogunk és magánjogunk tehát ellenmondó elveket foglal magában a tulajdonjogra nézve. Nem csoda, ha a kormány kebelében is nézeteltérések támadtak emiatt. Az ország jogbizonyossága érdekében tisztázni kell ezt az ellenmondást. És igen világos, hogy magánjogunk rendszerét a magántulajdon megtartása irányától el nem szakíthatjuk. Tehát az ellenmondás tisztázása is csak ebben az irányban történhetik, vagyis az altalajra vonatkozó állami tulajdonjog feloldásával...

Vita a képviselőházban

(Tudósításunk folytatása az első oldalról).

Madgearu miután visszautasította a közbeszólást, így folytatta: Tehát így állanak a dolgok, mikor nézeteltérés keletkezik a légügyi és tengerészeti miniszter és a kormány között. Milyen természetűek voltak ezek a nézeteltérések? *Tudnivaló, hogy Caranfil becsületes magartást tanúsított a hadfelszerelés körül.* Mennyiben nem egyezett meg az a légkörrel, amely a kormányban uralkodott? Az ország ezek után nem elégedhetik meg a miniszterelnök felvilágosításaival. Kérem tehát az ügy összes iratait, a szigurancától és a nagyvezérkartól és azok átvizsgálása után meglátjuk, hogy csak egyszerű incidens-e ez az ügy, ahogy a miniszterelnök mondja?

Junian ugyanilyen értelemben beszélt. Válaszában Tatarescu azt mondta, hogy az ügy megismerése után be fogják látni Madgearuék, hogy nagy kűhöt csináltak semmiért. — Nem ismerik önök az ügyet s szemrehányásokkal kell illetnem Madgearu képviselő urat, hogy ahelyett, hogy hozzám jött volna felvilágosításért, mingyárt a parlamentben állt elő.

A továbbiakban leszögezte Tatarescu, hogy a kormánynak semmi titkolni valója nincs. — Állandóan vannak. — mondotta — ajánlatok hadianyag kicserélésére, különösen régi hadianyagnak újjal való helyettesítésére. Ezeket a kormány tanulmány tárgyává teszi. Ebben az esetben közöltem Caranfillal, hogy az ajánlott eladás, illetve csere nem történhe-

tik meg. Egy csavar sem ment ki az országból és az ügy elintéződött.

A MINISZTERELNÖK TANÁCSKOZÁSAI A KORMÁNY TAGJAIVAL.

Bucuresti. Saját tud. A kamarai ülés után tegnap este Tatarescu miniszterelnök a hadügyminisztériumba ment, ahol hosszan tanácskozott Paul Anghelescu hadügyminiszterrel, aztán a lakásán tanácskozott a képviselőházban felvetett kérdésről Incullett és Pop Valérral. A mai nap folyamán Madgearu Tatarescu meghívására látogatást tesz a miniszterelnöknél, hogy tanulmányozhassa az ügyet.

Az orosz szoviet miniszterelnökét őrizetbe vette az állami titkos rendőrség

Moszkvából jelentik: Az Izvestija főszerkesztője, Bucharin letartóztatása után Rykovot, a népbiztosok tanácsának elnökét (a szovjet miniszterelnökét) is őrizetbe vette a GPU. A moszkvai rendőrség szerint a letartóztatások egy messze szétágazó összeesküvéssel állnak összefüggésben. Az összeesküvés Stalin és Jevzsov belügyi népbiztos ellen irányult.

Arsène nincs többé egyedül

Francis Jammes eibeszélése

Francis Jammes francia író 1868-ban született. Elvonultan él béarni házában. Független minden irodalmi iránytól. A „Jammisme”: mérséklet, egyszerűség, természetes közvetlenség. Hívó katolikus s a gyermekek, növények, állatok barátja. Néha fantasztikus tárgyakról is ír, de legtöbbször ebben a témakörben marad s az alábbi lehellet finomságu rajza is a gyermeklélek megkapó ismeretéről tanuskodik. Verseiből Kosztolányi Dezső fordított magyarra.

Nagyon furcsa neve volt: Arsène Malaga. Amikor egy forró júniusi délutánon először látam köztünk ülni a negyedik osztályban, mintha didergett volna. Nagyon barnabőrű volt, puhapillantású két szeme pedig kerek, mint a félnék állatoké.

Mindjárt kezdetben magába zárkózott. Nem kereste a társaságot, hanem szinte menekült az osztálytársak minden közeledése elől. Másnap négyest kapott házfeladatára és négyest kapott dolgozatára is. A következő napon azonban már jelest, sőt annál is jobb jegyet érdemelt ki s ettől kezdve mindig kitűnő volt az osztályzata.

Zárkózottságát nem bírtam el s végre is elnataroztam, hogy megszólítom:

— Hová való vagy, Malaga? — kérdeztem.
— Braziliába — válaszolta.
— Te bentlakó vagy itt. Ugy-e a szüleid Braziliában élnek?

Máskor olyan csendes és szomorú valóját hirtelen rendkívüli ingerültség dülta fel s anél-

kül, hogy tudtam volna, miért: felém hajított egy kis üres üveget, amelyet sebtiben fölvettem s amely szerencsére csak a vállamat érintette. Aztán pedig könnyekbe tört ki.

Az iskolaszolga, aki felügyelt ránk az udvarban, észrevette ezt a düh-kitérést. Odalépett hozzám és megkérdezte:

— Mit mondtál neki?
— Azt kérdeztem, hová való, mert tudtam, hogy szülei Braziliában élnek. Erre aztán hozzám vágta ezt a vacakot.

A felügyelő finoman kioktatott:
— Bocsáss meg neki. Ez a szegény gyerek talán éppen azért érzékenyebb, mert Braziliában született, szülei pedig idehozták bentlakónak a liceumba...

— Miért, felügyelő úr?
— Nem tudok többet, kis fiam.

A világeért sem haragudtam volna meg Malagára. Rögton másnap, hogy olyan gonoszul fogadott, odaadtam neki a narancsomat, amelyet a kapusnál vettem. Arsène köszönettel elfogadta. De mégsem tett semmit, hogy barátságomba férközzék, de még annál is kevésbé igyekezett, hogy a többi osztálytárs barátságát elnyerje...

Amikor a tanár fölhívta, jobban meg tudtam figyelni, mert nagyon nyugtalanított. Állandóan egyenruhát viselt. Most is látom még büszke fejtartását az aranykoszorús gallérban, festett bőrvél feszesen átszorított alakját; látom fekete, szinte már kócos haját, mely rakoncátlan fürtökben hullott homlokába. Legfeltűnőbb pedig az volt, hogy az iskolában is éppen olyan zárkózott volt, mint iskolán kívül.

Valahányszor büntető feladatom volt, ami talán kelleltenél többször is előfordult s abból állott, hogy csütörtök vagy vasárnap délután egy — magát gályarabok fogházába képzelő — felügyelő tollbamondására két óra hosszat írtam, mindig megfigyelhettem Arsène Malagát.

A többi bentlakó sétálni ment, legtöbbször pedig valamelyik ismerőse hívta meg. Arsène azonban sohasem ment el velük sétálni valamelyik unalmas liceumi sétahelyre.

Figyeltem az ablakon keresztül, az asztal mellől, melyen a feladatomat írtam s elnéztem, ahogy magányosan, szomorúan álldogál az udvar egyik távoli sarkában, kioldódott cipőzsinórral, kenyérhajat rágesálva vagy a szivattyú csapján szopogatva. Majd aztán eltűnt valamelyik üres tanteremben. Senkisémmé törődött vele ilyenkor. És semmi más nem kötötte ide, mint halálos szomorúsága és számkivetettsége.

Annai bizonyos, hogy szülei, — mielőtt Bordeauxból elhajóztak és előttem ismeretlen okból számkivetve itt hagyták szegény kis fiukat — egy tengerész gondjaira bízták. A tengerész első alkalommal meg is hívta Arsène-t. A szegény kis diák azonban hontalannak érezte magát ebben a világban, ahol senkisémmé gondolt rá igazi gyöngédséggel. Igaz, hogy uzsonnát szolgáltak föl, de a falat mégis a torkán akadt, mert valahol messze, a folyón és a tengeren túl, ott van Brazília, ott van a családi asztal, ott van a szeretet s ott van az a drága élet, melytől olyan kegyetlenül elszakították. Istenem, az édesanya...

Ezért a tengerész hosszabb szüneteket tartott egy-egy meghívás között s úgyszólván be is szüntette őket. Így maradt most egyedül Arsène az udvar verbeivel és kétségbeesésével, maga is árva verebecke.

Ó, ott délen, odahaza a manióka illatozik; a pörkölt kávé, a rum és a vanília szaga szálldos. Arrafele olyan madarak vannak, amilyenek itt nincsenek. Ott van Trinidad, a visszeres karu öreg negerasszony, az Amazonas szálföldje, a szemtelen, petrezselyemzöld papagáj, aztán egy pillangó, meg a gitáron játszó vakember a cukrászda előtt. Milyen kegyetlen fájdalom! Mit vé-

A genfi Népszövetség kilencvenedik tanácsulása

A vörösek elöl a madridi követségekre menekült spanyolok ügyében Del Vayo és Litvinov kívánsága szerint nem határoztak. — Nincs meg-egyezés az alexandrettei törökök kérdésében

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsának kilencvenedik ülését csütörtökön délután nyitotta meg Wellington Coo, Kina képviselője, mint elnök.

Elsőnek a madridi követségekre menekült spanyol polgárok ügye került szóba, Chile képviselőjének előterjesztése alapján. Del Vayo, a valenciai kormány képviselője, azt kívánta, hogy az indítványt ne vegyék még most tárgyalás alá, hanem csak a Spanyolországba küldött népszövetségi orvosszakértők jelentésének beérkezésével egyidőben tárgyalják. Chile képviselője tiltakozott a Del Vayo halogató kívánalma ellen. Rámutatott arra, hogy

milyen nagyfontosságú a menedékjog az emberiség szempontjából. A madridi követségeken összezsúfolt menekültek ügye — ugymond — nem tűr halasztást.

Litvinov, szovjet népbiztos Del Vayo kívánságát támogatta.

Végül a tanács Delbos, francia külügyminiszter indítványára kimondotta, hogy a menekültek ügyét majd az orvosi bizottság jelentésével egyidőben tárgyalják.

A tanács következő ülését péntek délutána tűzték ki. Az alexandrettei ügy a tárgysorozat utolsó pontja lesz.

A csütörtök délutáni francia lapok genfi értesülése szerint az alexandrettei ügyben a török és francia álláspont között semmi közlelés nem történt.

A török kormány változatlanul ragaszkodik ahhoz, hogy Alexandrettenak meg kell kapnia a teljes függetlenségét.

Francia részről azonban csak olyan megoldásba akarnak belemenni, mely nem érinti a szíriai francia mandátumos terület területi épességét. Genfben azt hiszik, hogy az ügy a hágai

döntőbírótság elé fog kerülni.

DELBOS BARÁTI VACSORÁJA AZ EDEN TISZTELETÉRE

Genfből jelentik: Delbos, francia külügyminiszter csütörtökön este Eden angol külügyminiszter tiszteletére vacsorát adott, amelyen Eden két munkatársa is résztvett. A vacsora során szóba kerültek a tanácsülés napirendjén szereplő kérdések, köztük az alexandrettei szandzsák ügye. A spanyol kérdéssel kapcsolatban

a két külügyminiszter megvizsgálta a jövő eshetőségeit s különösen azokat a következményeket, amelyeket a helyzet közeli alakulásában Németország és Olaszország magatartása maga után vonhat.

Szóba került az új locarnói egyezmény megkötése, továbbá a Németországgal és Olaszor-

Francia harci kocsikat zsákmányoltak a spanyol nemzetiek

— Vörös ellentámadások Cerro del Angelesnél és Malaga körül —

Madridból jelentik: A vörös csapatok csütörtökön Las Rozasnál a nemzeti csapatok jobbszárnya ellen támadást kíséreltek meg, de a támadás teljesen sikertelen maradt. A küzdelem során a nemzetiek kezébe került három francia gyártmányú, régebbi típusu harcikosci. A tankok igen kis sebességgel haladtak, óránként mindössze 20—25 kilométerrel. Kézrekerítésük nem jelentett különösebb feladatot. Madrid körül csütörtökön szüneteltek a harcok.

Cerro de Los Angelesből a salamancai rádió a következőket jelenti: A vörösek négy-

Ot esztendő óta állandóan szenvedtem a gyomorfájdalmaktól...

székrekedésem volt, állandóan fejfájás gyötört, az étvágytalanság miatt nagyon lefogytam. Már egészen kétségbe estem, semmiféle gyógyszer sem segített. Láttam ugyan az újságokban a Gastro D. hirdetések, de nem volt bizalmam, hiszen már annyi mindent megpróbáltam és mindig eredmény nélkül.

Azonban egyik barátom, aki 25 év óta szenvedett gyomorbetegséggel, a „Gastro D.” kurával tökéletesen gyógyult és ezen tény engem is arra indított, hogy megkezdjem a Gastro D. kúrát. Három üveg elhasználása után teljesen megszűntek kínzó gyomorfájdalmaim és most már én vagyok az, aki barátainknak és ismerőseimnek szívből ajánlom a Gastro D. gyógyszert. Popa István, București, Str. Visarion No. 1.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszeráránban, București, Calea Victoriei 124.

szággal való hatásos gazdasági és politikai együttműködés újrafelvételének lehetősége is. A két külügyminiszter mindeme kérdések tekintetében nemcsak a felfogásuk teljes azonoságát állapította meg, hanem elismerte azt a közös kötelezettséget, hogy az emberiség javára működjenek tovább és a francia-angol barátságot lehetőleg a nemzetek legnagyobb számának szolgálatába állítsák.

órás tüzérési előkészületei után rohamra indultak a nemzetiek hadállásai ellen. A nemzetiek egészen közel engedték őket magukhoz, azután váratlanul gépfegyvertűzet zúdítottak rájuk. A helyzet pillanatok alatt megváltozott.

A vörösek rendetlen futásban menekültek, a nemzetiek pedig azonnal megkezdték üldözésüket

és három kilométeren át nyomultak utánuk. A Cerro de Los Angeles körül azóta csend van. Az Anyaldomb elleni támadást nem ismételték meg a vörösek.

Gibraltári jelentés szerint Esteponia környékéről csütörtökön lövések hangzottak. Gibraltárban azt hiszik, hogy a vörösek ellentámadást indítottak Estepona visszafoglalására.

Moszkvából jelentik: Valenciában a spanyol-szovjet kulturkapcsolatok fejlesztésére szövettség alakul.

Párizsból jelentik: A Figaro szerint a francia kormány, mely Jugoszláviától 1 millió ötszáz ezer métermázsza búzát vásárolt, ugyanennyi búzát Barcelonába szállít. Huszerez tonna szállítására már létre is jött a megállapodás. Az üzlet nem jelent kockázatot Franciaország számára, tekintettel a Francia Bank pincéjében lévő nagymennyiségű spanyol aranyra.

Kétmillió márkás alapítvány a hatvanéves Schacht birodalmi bankelnök tiszteletére

A tanuló és sportoló ifjuság részére s szellemi és testi munkások javára osztják ki az alapítvány jövedelmét

Berlinből jelentik: Dr Schacht, birodalmi bankelnök 60-ik születésnapja alkalmából a Birodalmi Bank három alapítványt tett, melynek együttes összege 2 millió márka. A Schachtról elnevezett alapítvány közül az egyik a külföldön tanuló német ifjak támogatását, a másik sportcélokat szolgál. A harmadikból pihenőotthont építenek a szabadságon lévő tisztviselők és munkások számára.

tettem papa, mama? Miért is születtem...

Ekkor történt, hogy megjelent Arséne életében valaki, aki nem volt sem apja, sem anyja, sem bátyja, sem kishúga, sem az a játszadozó kreol kisleány azurszínű szalaggal a hajában. Ez a valaki a liceum vezetőségének a szemében a legkevesebbet jelentette, jóllehet a „faragatlanok” és a diákok tisztelendő úrnak hívták. Isten előtt azonban Jézus Krisztus képmása és követője: a Ielkész.

Guentiry d'Ausone a neve. A napfényt és az éjszakát egy dűledező kastélyban pillantotta meg. Apja és anyja tönkrement és meghalt, amikor a fiú alig volt tizenötéves. Nem ismert mást, csak elhagyatottságot, kényszerű garaszkodást, megalázkodást, amit jól ismerhetnek az örökségből kitagadottak. Résztvett a bírtok eladásában, siró kishugai között. Eltűrt a nagybátyjai keménységét. Egyszer azonban, nem tudom hogyan, Isten szólította. Most pedig ő a liceum Ielkésze. Sovány a keresete s még csak jámborságra hajló környezet sem vigasztalja. Egyedül van, de Krisztus színe előtt, akéhez olyan közel van imáiban, hogy megérintheti homlokát és észre sem veszi hosszú-hosszu, bizalmas együttlétüket.

Arséne Malaga csak a hittanórákon szokta látni, meg nagynéha akkor is, amikor a szünetben áthalad az udvaron s rajta kívül nincs ott más, csak Arséne. Arséne pedig mohón iszik a szívattiyuból, mert nagyon nagy a meleg.

Szünet van most is. A fiuk mind elmentek. Az öreg pap, akinek nyűtt reverendáján és szeretettel teli szívéen kívül semmije sincs, oda lép a magányos kisfiúhoz és megszólítja:

— Egyedül vagy?

— Egyedül vagyok.

— Mind a ketten egyedül vagyunk. Szenvedsz?

— Igen, mert nem lehetek a papánál és a mamánál.

— Hol vannak?

A fiú határozatlan mozdulattal mutat a levegőbe és azt válaszolja:

— Brazíliában...

A Ielkész két szeme megtelik könnyel:

— Az én apám és anyám már halott volt, amikor akkora voltam, mint te.

— Engem bedugtak ebbe a liceumba, ahol elveszek...

— Nem, kedves, kicsi fiam, nem vagy elveszve. Én szeretlek. De kívánod-e te az ilyen öreg ember szeretetét?... Régtóta ismerem már egyedüllétedet.

És elővesz a zsebéből egy darab csokoládét. Odaadja. Majd azt mondja:

— Nem jössz föl a lakásomra? Mutatok egy pillangót a hazádból.

És fölvezeti a szobájába. Arséne szíve megdobban, amikor megpillantja az üveg alatt a hatalmas kék, rózsaszín és lila pillangót, mely ugyanolyan, mint azok, amelyeket Arséne valamikor Manaos réjtjein látott.

— Akarod? Nesze, neked adom.

Arséne nem tudja elhinni ezt a boldogságot. Szíve csordultig teli édes érzéssel. Itt van mellette valaki, aki szereti, aki megszánta számkivetésében... Kezébe veszi a szép skatulyát s a kitért szárnyu paradicsomi pillangó eszébe jutja a trópusi mennyboltot.

— Nem leszel egyedül... Ugy-e, nem érzed magad többé egyedül, kis Arséne fiam?

— Nem, főtisztelendő úr. Boldog leszek. Hiszen van valaki, aki szeret s ez: főtisztelendő úr. Eddig nem szeretett senki...

— De igen. A jó Isten. Kicsi fiam, az ő szívében minden elszakított szív találkozik...

Th. G. fordítása.

Ismertetőiel: egy fehér szeafü...

Kelepcébe csalták és leleplezték a Betegsegélyző központi felügyelőjét, aki meg akart zsarolni egy orvost

Zahareanu Dumitru felügyelő harmincezer leiert árusított egy orvosi kinevezést

Lefényképezett zsaroló levél és távirat, megjegyzett bankjegyek tanuskodnak a megtévedt felügyelő bűnössége mellett

Brasov. Saját tud. Dr Pozna János itteni főorvos még a múlt év márciusában megpályázta a Betegsegélyzőnél megüresedett fogorvosi állást. Pályázatát el is fogadták és felterjesztették a bucaresti központhoz, ahonnan azonban hiába várta vissza az aktáit.

Telt az idő és Pozna dr rendszeresen végezte munkáját a Betegsegélyzőnél, minden fizetés nélkül, abban a reményben, hogy kinevezése közben megérkezik. Kissé már türelmetlen is volt a sok ingyen munka miatt és így néha ismerőseinek elmondta panaszát. A múlt év végén összelátkozott Ormai Istvánal, aki a városnál a Betegsegélyző elnöke volt. Ormai megígérte Pozna dr-nak, hogy legközelebbi bucaresti útján beszélni fog illetékes helyen az érdekében.

Nemsokára jelentkezett is és örömmel újságolta, hogy a kinevezés rendben van, azonban

Zahareanu Dumitru központi felügyelő csak úgy hajlandó kiadni, ha 30 ezer leit lefizet neki.

Az orvos nem akarta ezt a kérést teljesíteni, mire Ormai közölte bucaresti megbízójával, hogy „a Pali nem akar kötélnék állni.” Zahareanu előbb táviratot, majd levelet küldött Ormainak és utasította, hogy dr Poznát okvetlenül kényszerítse rá az összeg kifizetésére. Még egyelőre titok, hogy milyen körülmények között de

a levél és a távirat magánúton az orvoshoz került, aki lefényképezte azokat és ennek alapján bűnvádi feljelentést adott be a zsaroló ellen.

Enescu főügyész vette kezébe az ügyet és utasította az orvost, hogy szívesen menjen bele az alkuba, hogy könnyebben le lehessen leplezni a két évetemült zsarolót. Így tehát mikor Ormai ismét megjelent nála és közölte, hogy Zahareanu hajlandó lenne esetleg alkuba bocsátkozni, egy megbízottja útján telefonon felhívta a központi felügyelőt és alkudozni kezdtek. Előbb csak tízezer leit ígért, majd felkínált tizenöt ezeret. Zahareanu végül is leengedte követelését 25 ezer leire. Azonban nem tudtak megegyezni. Pozna dr felkínálta, hogy leutazik Bucarestbe, amit viszont Zahareanu nem fogadott el és indítványozta, hogy ő személyesen fogja elhozni a kinevezést és itt átadja az orvosnak.

Megbeszéltek, hogy kedd este érkeznek és dr Pozna várja az állomási vendéglőben. Zahareanu egy fehér szeafüt fog viselni, Pozna dr pedig egy asztalnál írjon valamit ismertetőül. Az orvos közben jelentette az eset fejleményeit a főügyésznek, aki Florescu rendőrkomiszárt és egy megbízottját szintén kiküldte távol szemlélőnek az állomási étterembe. Ugy látszik azonban Zahareanu is ravasz volt, mert cinkosát, Ormainak is kirendelte az állomásra.

Ilyen előkészületek mellett várták a bucaresti gyorsvonatot a brasovi állomáson. Az orvos 30 darab megjegyzett ezresbankóval a zsebében egy asztalnál rajzolgatott, amikor Zahareanu megjött és lelepedett a távolabb ülő Ormaihoz. Innen átvált az ő asztalához és igen kedélyes beszélgetésbe kezdtek. A hófúvásról, időjárásról, utazásról és más hétköznapi dolgokról. Közben egy szomszéd asztalhoz még egy ur telepedett le, akinek még eddig nem tisztázódott a szerepe, hogy kinek a megbízottja is volt. Mikor már egész kedélyesen megbarátkozott dr Pozna Zahareanuuval, rátértek az „ügyre”. Alkudozni kezdtek, aminek az lett a vége, hogy végül Zahareanu huszezer leijel megelégedve, átvette a pénzt és elment egy mellékhelyiségbe, ahol megszámlolta. Vissza is jött és átadta a régen várt okmányt. A többi már a hatóság embereinek a dolga volt.

Florescu komiszár letartóztatta Zahareanuat és Ormain. Zahareanu előbb állására és összeköttetésére hivatkozott és a pénzt magának vallotta.

A „Dreptatea” furcsa vádai Titeanu ellen

Ig. Hertz nyomdokain, ponyvaregények kiadásával foglalkozik a volt alminiszter?

Bucurestiből jelentik: Eugen Titeanu, volt belügyi alminiszterrel már hosszabb idő óta hallgat a krónika. A sinaiai Duca emlékmű szétrombolása miatt távozásra kényszerített, bukott politikusról egy időben elterjedt a hír, hogy a cuzisták soraiba lépett, de ezt a hírt később megcáfolták. Most aztán a nemzeti párt párti Dreptatea furcsa támadást intéz Titeanu ellen. A cikk lényege az, hogy

a volt belügyi alminiszter „Colecția celor 14 lei” „Tizennégy leies könyvek” címen kéthetenként megjelenő ponyvaregény kiadvállalatot létesített és már ki is hozta az első ponyvát „Borzalmak háza” címen.

— Titeanul, — írja a Dreptatea — egész életében, úgy látszik, csak Ponson du Terrail és Xavier de Montepin rémregényei érdekelték és legutóbb pokoli tervet eszelt ki, hogy miképpen juthatna az ország legnagyobb kiadvállalatának tulajdonába. Miután Hertz

azonban mikor a feljegyzett bankjegyszámokból kitűnt a pénz eredete, megadással tűrte a sorsát.

Ormai előbb szökni próbált, majd azon igyekezett, hogy a ránezve kompromittáló leveleket eltüntesse.

Azonban egyik zsaroló sem tudott megszabadulni és most az ügyészség fogházában várják további sorsukat. Dr Poznának pedig hatvanhárom páciense mellett, egész nap a gratulációkat kell fogadnia kalandos uton érkezett kinevezéséhez.

Feltevésük szerint Bucarestben még mások is érdekelve vannak az ügyben, mert többször felhívták telefonon Zahareanu főfelügyelő urat az itteni Betegsegélyző útján, azonban az ő „szállodájába” még nincs bevezetve a telefon és az új büntetőtörvénykönyv szerint valószínűleg egy évig kénytelen lesz igénybe venni az itteni feygház vendégszeretét. Az az egy szerencsétje, hogy valószínűleg melléje fog kerülni a közvetítő Ormai István is, hogy ketten elmélkedjenek azon a furfangos kelepcén, amibe ez alkalommal sikerült az annyira elharapózott korrupciót beszorítani.

Mártont kiutasították, Titeanu, a Hertz kiadásában megjelenő „15 leies könyvek” helyett „14 leies könyvek” címen indított ponyvaregénysorozatot s Hertz kiutasítása után három nappal, hivatalos lapja, a bucaresti Capitala már hirdetni is kezdte felénken a „Borzalmak háza”, mint a „Tizennégy leies könyvek” első számát.

A továbbiakban a Dreptatea leszögezi, hogy Hertz Mártont, szabálytalan állampolgársága miatt, azért is utasították ki, mert ponyvaregényeivel megmérgezte a nép lelkét. De ma viszont ugyanezt a mérget Titeanu terjeszti. — „Ha a ponyvairadalom ártalmas volt, amikor Hertz terjesztette, nem ugyanolyan ártalmas-e, amikor Titeanu terjeszti?” — kérdi a lap és tegyük hozzá — joggal!

Ezután idézi az időközben megjelent „Borzalmak háza” néhány részletét, majd pedig követeli, hogy függesszék fel a Titeanu kiadásában levő ponyvaregénysorozatot és vessenek véget ennek a botrányos ügynek.

Követendő példa!

Szigorú szabályrendeletet dolgozott ki Arad városa, az esetleges a tisztviselői visszaélések megakadályozására

Arad. Saját tud. Arad város vezetősége, tekintettel arra, hogy a múltban számos szabálytalanság fordult elő, különösen a pénzkezeléseknél, szigorú szabályrendeletet dolgozott ki, amelyek ugyszólván lehetlenné teszik a visszaéléseket. Az új szabályzat értelmében

a jövőben a város által delegált tisztviselők bármikor ellenőrizhetik egy a belső, mint külső városi hivatalokat s ezeknél a vizsgálatoknál az átmeneti bizottság, illetve a városi tanács kinevezése esetén a tanács bármely tagja jelen lehet.

A vizsgálatot ezek a tisztviselők legalább havonta kötelesek megismételni s a tapasztaltakról jelentést terjeszteni a városi vezértilkár elé, aki viszont a hozzá benyújtott jelentéseket bemutatja a város vezetőségének. Az egyes alapokról a jövőben két kimutatást vezetnek a városnál, amelyek közül az egyiket a főpénztárnok állítja ki, míg a másikat azok a hivatalok, amelyek a szobantforgó alapot kezelik.

A külső tisztviselők fizetését a jövőben nem a főpénztár folyósítja, hanem egy tisztvi-

selő, aki csak közvetlenül a fizetések kiutalása előtt értesülhet róla, hogy az esedékes időpontban ő a soros. A város tulajdonát képező értékpapirokat a jövőben külön pecséttel ellátott trezorokban helyezik el, amelyek kulcsa mindenkor a polgármesternél áll, míg a letétbe helyezett értékpapírok szintén szigorúan lepecsételt trezorjának kulcsát a pénzügyi osztály főnöke, vagy a városi főszámvevő köteles megőrizni. Erdekes határozat, hogy a főpénztárnoknak a jövőben havonta 1000 lei külön járadékot folyósítanak az esetleges különbözetelek fedezésére. Ezek az intézkedések, amelyek nem csupán megszigorítást jelentenek, de méltányosak is.

elejét veszik annak, hogy visszaélések feldezetlenül maradjanak, sőt a munkakör megkönnyítése s az utóbbi pontba foglalt anyagi támogatás révén elejét is veszik annak, hogy valamelyik tisztviselő megtévedhessen.

Igy üdvös volna, ha Arad mintájára a több városok vezetősége is hasonló szabályrendelettel könnyítenék meg a városi tisztviselők nehéz és felelősségteljes munkáját.

Egy francia kalandor útja a királyi korona felé

Toulouse Lautrec de Savin gróf koldusszegényen hall meg egy sanghaji kórházban

Varsó, január hó.
Gdyniába, a lengyel tengeri kikötőbe érkezett a Merkur nevű holland teher szállító hajón Jarkowski Henrik lengyel tengerész, aki elmondta, hogy Sanghaji kórházban megbetegedett és egyideig az ottani városi kórházban feküdt. Ott megismerkedett egy nyolcvan éves, magát Toulouse Lautrec de Savin grófnak nevező beteggel, akit éhségtől kimerülten szedtek fel Sanghaji egyik külvárosában.

A gróf nagyon megörült, mikor megtudta, hogy szobatársa lengyel származású és élénken érdekelt Lengyelország iránt. Jól ismerte Varsót, ahol — állítása szerint — három esztendővel ezelőtt, mint a cár gárdatisztje. A gróf, akit a kórház betegek külön fantasztának hittek, rövid idő múlva meghalt. A sanghaji betegek azonban nem is gyanítják, hogy a különének hitt öreg gróf nevét valaha nagyon is jól ismerték a cári udvarban és hogy e név 1887-ben világraszóló botrányok középpontjában állott.

Miklós nagyherceg a cár ellen

A francia forradalom idején vándorolt ki Oroszországba Toulouse Lautrec grófja, a sanghaji kórház lakójának egyik hőse, aki az orosz hadsereg szolgálatába lépett és ott tábornoki

rangot kapott. Leszármazottjai is az orosz hadseregben szolgáltak és hősiük édesapja is az orosz hadsereg tábornoka volt.

A fiatal gróf Toulouse Lautrec a szentpétervári katonai akadémia elvégzése után tizenhat éves korában a cári lovászárdó tagja lett. Három évvel később következett be élete első botránya, amelynek következménye az lett, hogy ki kellett lépnie a cári hadseregből.

II. Sándor cár unokaöccse, Miklós nagyherceg ugyanis felkelést szított. Terve az volt, hogy megöli a cárt és önmagát kiáltja ki uralkodónak. Tervének keresztülviteléhez úgy akarta megszerezni a szükséges pénzt, hogy ellopta az egyik pétervári templom szentképeit és a vagyonterítésként a fiatal Lautrec grófnak adta át értékesítés végett.

A dolog azonban kitudódott. Lautrecnek menekülnie kellett. Rövid idő múltán az ügyes grófnak mégis sikerült visszacsémpésznie magát az orosz hadseregbe.

Ekkor tört ki az orosz-török háború, amely tudvalevően a törökök vereségével végződött. A török vereség következményeképpen Bulgária is felszabadult, független állammá lett és már csak vékonyka szálak fűzték a török birodalomhoz.

Aki Bulgária királya akart lenni

Mire van egy újdonsült államnak legsürgősebb szüksége? Királyra és pénzre. E kettőnek a megszerzésére vállalkozott Toulouse Lautrec grófja, akit kalandos természete mindig újabb és újabb izgalmak felé sodort. Mindenekelőtt az anyagi részen kezdte. Párizsba utazott, ahol jócsengésű francia neve és befolyásos barátok révén bejárkozott a francia tőkés-emberek bizalmába. Párizsból egyenesen Szófiába ment, ahol bemutatkozott Stefanov Stanbulovnak, az akkori bolgár diktatornak és előadta, hogy tudna Bulgáriának előnyös külföldi kölcsönt szerezni. Ez az ajánlat nem volt egészen humbug, mert valóban a francia pénzügyi körök hajlandók is lettek volna, más országbeli kapitalisták bevonásával, a kölcsön folyósítására.

A külföldi kölcsön híre nagy örömet kellett Bulgáriában. Lautrec grófot elárasztották a hála jeleivel. A kalandor gróf azonban nagy jutalmat követelt a közvetítésért: nem kívánt kevesebbet, mint hogy őt kiáltják ki Bulgária királyának.

Lautrec ezekben a napokban igen nagy népszerűségnek örvendett Bulgáriában. A trón betöltésének érdekében azonban a bolgár kormány nem dönthetett önállóan: ki kellett még kérni a török szultán véleményét is. Lautrec erre a feladatra is vállalkozott és díszes kísérettel útrakelt a török fővárosba. A török kormány ünnepélyes fogadtatást rendezett a tisztelőre. Két nappal megérkezése után a francia követ bemutatva Lautrec grófot a szultánnak.

Mire jó a borbély emlékező-tehetsége?

Ami azután történt, azt így írja le Toulouse Lautrec az emlékirataiban:

„A szultán nagy szívéllyel fogadott, igen kedves volt hozzám és kijelentette, hogy

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Hét ős, egy tavasz... Szédelmes... mutatja be az írónő: NAGY DA, fiatal... (széles értelem) és sok közvetlen... fiatal... édes napvilágos boldog élet... (széles értelem) kapcsolán.

Ara 35 lej és portó.

Megrendelhető könyvesboltjunktól.

nincs semmi kifogása az ellen, hogy én legyek Bulgária királya. Minden a legnagyobb rendben, előre kidolgozott terveim szerint történt és már közel voltam ahhoz, hogy elérjem célomat, mikor egy közbejött esemény egy csapással halomra döntötte az egészet.

A szállodám szalonjában megvendégeltem a diplomáciai testület tagjait és a török miniszteriumok magasrangú tisztviselőit. A lunchnek már éppen végeire jártunk, mikor egy férfi közeledett felém s így szólt:

— Uram... nem ismer engem?

— Nem — feleltem.

— Hogyan gróf úr, ön nem ismeri fel Tibeaut, az ön borbélyát, akivel oly gyakran börtömváltotta meg magát cári gárdatiszt korában?

— Bizonyára téved. Sohasem voltam orosz gárdatiszt, egyáltalán sohasem szolgáltam az orosz hadseregben.

— Ejnye, gróf úr! Már pedig én nem tévedek! Életem végéig sem felejttem el azt az arcot, amelyet egyszer meghorotváltam!

A meghívott vendégek egy része körülállt bennünket és nagy érdeklődéssel hallgatta a párbeszédet. A borbély a beszélgetés után azonnal az orosz követre ment, ahol bejelentette felfedezését. Az orosz követ telefonon érintkezésbe lépett Szentpétervárral, ahonnan azt az utasítást kapta, hogy azonnal tartóztassa le a bolgár trónkövetelőt!

De a letartóztatásra már nem került sor, mert Lautrec észelt vette, hogy mi készül elene és idejében megszökött a török fővárosból.

Amerikába ment, résztvett a Spanyolország elleni harcokban, majd egyideig Franciaországban élt, ahol egy híres szépséget vett nőül. Felesége néhány év múlva meghalt. Időközben orosz kémek megtudták kitértét, mire letartóztatták, majd kiadatása után Oroszországba szállították, ahol a törvényszék szibériai száműzésre ítélte. Szibériából 1913-ban Charbinba szökött, majd Sanghaji ment, ahol azóta a legnagyobb nyomorban élt.

Lautrec élete végéig remélte, hogy valami nagyszabású pénzművelettel sikerül majd vagyonthoz jutnia. De minden reménye füstbement, nem akadt a földkerekségen olyan tőkepénzes, aki akár csak egy dollárt is kölcsönzött volna a kalandornak.

Má már a sanghaji köztemetőben nyugszik gróf Toulouse Lautrec de Savin, akit a jó emlékezőtehetségű borbély akadályozott meg abban, hogy ügyes fondorlattal esetleg királykoronát tegyen a fejére.

Százharminchétezen sztrájkolnak az amerikai gépkocsigyárakban

Newyorkból jelentik: A gépkocsikellékek gyártó üzemek munkásainak sztrájkja következtében ma reggel a General Motors Társaság két további üzemében, még pedig a Flinti Buick Motorgyárban, amely 15.000 munkást foglalkoztat és az 1200 munkást foglalkoztató baltimorei Fisherbody-üzemben szüntették be a munkát. A gépkocsipari sztrájk folytatja a General Motors Társaságnak most már összesen 137.000 alkalmazottja és munkása van kereset nélkül.

Autósbanditák megölték két bankhivatalnokot

Marseilleből jelentik: Fényes nappal amerikai izü rablótámadást hajtott végre hat álarcos bandita a Brignoles városkából Carces városba vezető országúton. A banditák két lopott autót követtek egy carcesi bankfiók két alkalmazottját, akik 50.000 frankot vittek magukkal, hogy azt Brignolesba leadják. Az autós banditák a két bankhivatalnokot leütötték és a pénzt elrabolták.

Az autómobilokon azután a két leütött bankhivatalnokot külön-külön elhurcolták, úgyhogy jónéhány kilométernyi távolságban egymástól szedték ki őket a kocsikból. A két lopott autót azután Marseillebe vitték, ahol a kocsikat meg is találták.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított, mindezekig azonban a nyomozás eredménytelen maradt.

Inségminisztérium Angliában

Londonból jelentik: Az angol kormány külön inségminisztériumot állít fel. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a legközelebbi jövőben az inségterületek számára egy külön minisztert neveznek ki, aki az alsóházal szemben felelős lesz azért a tevékenységért, amelyet a kormány az inségsújtotta vidék lakossága nyomorának enyhítése érdekében tesz.

Gazdasági indokkal magyarázza az állampolgárságok felülvizsgálatát a kormány

„Nem lehet szó bosszuról, zsarolásról, hanem a törvényességnek kell érvényesülnie”

Bucurestiből jelentik: Az állampolgársági névsorok felülvizsgálatával kapcsolatosan a kormányhivatalos Vitorul ma a következőket írja:

A belügyminisztérium több esetben utasítást adott az állampolgári névsorok felülvizsgálatára, másrészt pedig parlament kezdeményezésre ilyen jellegű törvényjavaslatot terjesztettek az országgház elé. Ezeknek az értesüléseknek alapján egyes lapok a kezdeményezést kitűnő zsarolási alkalomnak minősítették és azt írták, hogy a korrupciót teszik lehetővé. Mászóval az államnak nem lenne joga, hogy az iránt érdeklődjék: milyen módon lett állampolgárrá azon egyéneknek sora, akiknek táborából kerülnek ki leggyakrabban a földalatti mozgalmak izgatói. Megjegyzendő, hogy másrészt a kérdésnek gazdasági vonatkozásai is vannak, mert ugyanakkor, amikor képesített és művelt nemzeti elemek nem találhatnak elhelyezkedési lehetőséget gazdasági életünkben, régebbi állampolgárok aránylagos könnyedséggel helyezkednek el. Nem lehet szó bosszuról, zsarolásról, vagy korrupcióról, hanem egész egyszerűen a törvényesség és erkölcsesség megvédéséről szociális életünkben.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és elosztás teljesítmény helye

Bradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, félre 400

nyugodtárv. 210, egy hóra 70 lei

Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, nyugodtárv. 15 P

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztököljük és nem adunk vissza.

Csak a választásokról magánlevelekkel válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Egész nap enyhe, este emelkedő légnyomás. Boros ég, estére derül. Havazás az egész országban. Toplicán az éjjel 20 fok volt a hideg.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 2036. London 2140⁷⁴. Newyork 43657. Brüsszel 7350. Milánó 2295. Amszterdam 239. Berlin 17540. Bécs 7860. Prága 1523. Varsó 8230. Belgrád 10. Bucuresti 325.

HETVENÖTSZÁZALEKOS VASUTI KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK A CSOPORTOSAN MUNKÁT KERESŐ FÖLDMUNKÁSOK. Carei. Saját tud. A polgármesteri hivatalhoz rendeltetkezést a napokban, melynek értelmében mindazok a földmunkások, akik munka keresés céljából 5-ös csoportokba bárhova utaznak az ország területén, 75 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek. Az ilyen csoportos utazók-nak a városházról egy bizonyítványt kell kérniük, mely az utazás célját igazolja. Ezt az igazolványt a CFR jegyzetárnál fel kell mutatni.

Athelyezés. Bedő Béla zabalai református felkészít, a szövekeztető élet tevékeny munkáját, egyházi főhatósága az orástei református árvaházhoz helyezte át igazgatói minőségében. Hívei körében mozgalom indult a közkezdelt lekipásztör visszamarasztása érdekében.

Lezárult a cluj-i diáksztrájk ügye. Saját tud. Az egyetem orvosi fakultásának hallgatói befejezték a nyilvánították a sztrájkot. Legutóbb beszámoltunk arról, hogy a „Petru Maior” diák-egyesület naggyűlést hívott össze, amelyen a két diákvezér Vucu és Dumitrescu ügyében akartak állástfoglalni. A két diákvezért a sztrájk kitérője után kizárták az egyetemről. A kitérő határozat visszavonását követelte a diákság a sztrájk ideiglenes felfüggesztése után — azonban az egyetemi tanács nem akarta a rendelkezést megsemmisíteni. Emiatt hívták össze az új diákgyűlést, amelyen minden valószínűség szerint ismét kimondták volna a sztrájkot, amelyet most már általános jellegűnek akartak proklamálni. Az egyetemi tanács azonban még a gyűlés előtt gyors határozatot hozott: Megsemmisítette a kitérő rendelkezést. A diákság vezetői, miután tudomásukra hozták az egyetemi tanács kedvező határozatát, kijelentették, hogy a sztrájkot teljesen befejezték nyilvánítják és komoly, lelkiismeretes munkával igyekeznek pótolni a két és fél hónapig tartó sztrájk alatt elmulasztott tanulmányokat.

SÜLYOS ROBBANÁS EGY ANGOL SZÉNBÁNYÁBAN. Londonból jelentik: Chertesfield közelében, az egyik szénbányában súlyos robbanás történt. A szerencsétlenségnek két halottja és 12 súlyos sebesültje van.

Megdöbentő gyermekszerecsétlenséget okozott egy rakoncátlan iskolásgyerek. Arad. Saját tud. Megdöbentő szerecsétlenséget okozott az aradmegyei Radna melletti Julics faluban egy ottani iskolásfiú rakoncátlansága. Amidőn délelőtt a vegyes iskolából fiúk és lányok özlöltek kifelé, egy kerékpáros hajtott szembe a gyerekekkel. A kerékpáros, midőn látta, hogy a gyermekek az uttesten is össze-vissza futkároznak, lefékezett. Egy pajkos fiú azonban a jármű elé ugrott, úgyhogy a férfi a hirtelen kanyarulat folytán lefordult a bicikliről és a közelébe álló Ciulei Iona nevű iskolás leánykára esett, aki szintén egyensúlyt veszítve, fellékte a mellette haladó Kinéz Valériát. Az utóbbi 10 éves kisleány olyan szerencsétlenül bukott fel, hogy több helyen csontjait törte s az orvosok véleménye szerint életbenmaradásához alig van remény. A kerékpár vezetőjét, mint a hatóság megállapította, Vig Jánosnak hívják, a végzetes balesetért azonban nem terheli felelősség, miután megállapítást nyert, hogy a súlyos szerecsétlenséget annak az iskolásfiúnak rakoncátlansága okozta, aki elébe ugrott a már félig lefékezett kerékpárnak.

SZOBROT ALLITANAK JÓKAI EMLÉKÉNEK A CSEHSZLOVÁKIAI MAGYAROK. Komáromból jelentik: A cseh komáromi Jókai-egyesület elhatározta, hogy szobrot állít Jókai emlékére. A szobrot a kulturház előtti kertben állítják fel. A Felvidéken élő szobrászművészek számára pályázatot hirdettek a szobor elkészítésére.

Négyszázmillió adóemelése. Bucuresti. Saját tud. A pénzügyminiszterium költségvetési bizottsága a közvetlen adókból várható állami jövedelmeit a most készülő költségvetésben 3 milliárd 500 millió leire irányozza elő; vagyis 400 millió lejjel növeli a tavalyihoz képest. Hasonlóképpen jelentékenyen fogják emelni az indirekt adójövedelmek előirányzatát is.

*** Az utóbbi napok hírtelen változásai** sok fejfájásnak, idegességnek, derékfájásnak (Hexenschuss) stb.-nek voltak előidézői, amelyeket elhanyagolni nem szabad, hanem azonnal leküzdendő. Erre a legalkalmasabb az „ALGOCRATINE”, mely feltétlenül ezen betegségek legbiztosabb szere és annak használata lehetővé teszi a hivatásbeli kötelezettségek teljesítését. ALGOCRATINE-t a betegségek megelőzésére is lehet szedni, mely ezirke a legelismertebb szereknél. Az ALGOCRATINE gyógyszerárakban és drogériákban kapható.

FARKASOK AZ ÁROK SZÉLÉN. Treiscaune megyében rég nem látott kemény tél uralkodik. Hótöveds idején az ordosok kimerészkednek a hegyalatti utak mentén az árok szélére. A múlt napokban Bogdy László zabalai székely legény fuvarozás közben ostromlázta el a „beste toportján-férgel” utjából és hótöveds vágott a rémülten száguldó lovacskák közé.

Rövid hírek. Cluj. Az orvosi hivatal megállapítja, hogy a járványveszedelem megszünt városunkban. Az elmúlt években január hónapban történt a legtöbb fertőző megbetegedés. Most a járványkórház szinte üresen áll, az épületben csupán a régebben beszállított betegeket ápolják. — A helyi pénzügyigazgatóság megkezdte a folyó évi adókirovásokat. Pop Joan pénzügyigazgató már megkezdte a szükséges előintézkedéseket. Bár erre vonatkozólag még nem érkezett meg a felsőbb rendelkezés, az egyes adóhivatalok kivétel nélkül utasította, hogy a kivételi alapon szolgáló adatokat szeressék be. — A „Totul pentru Tara” néhány tagját, akik Madgearu Virgil volt minisztert előadás közben megzavarták, ma adták át a cluj-i hadbírósnak. A letartóztatott fiatal emberek névsora: Victor Bozantenu, Jon Matias, Florian Pacuraru, Vasile Cocos, Anca Petru és Nicolae Bulzan. A cluj-i hadbíró ügyészség az ügyben még nem fejezte be a vizsgálatot. — A cluj-i Kolping Legényegylet sakkört alakított az egyesület Str. Baron L. Pop 3. szám alatt helyiségeiben. A sakkör első nyilvános versenyét február közepén tartja meg.

A gyóntatószékben halt meg a timisoarai külvárosok apostola

A földoldozás szavait mondvá, áldásra emelte kezét és — holtán hanyatlott le

Timisoara. Saját tud. A város papsága és a katolikus társadalom még fel sem ocsudott annak a mély gyászának a hatása alól, melyet Magyar Pál püspöki helynök halála váltott ki és máris upabb haláleset, újabb szomorú vesztesség döbent meg.

HALÁL A GYÓNTATÓSZÉKBEN...

Csütörtök délután a külvárosok apostola Páter Bugiel Angelika, szentéletű szalézianus atya adta vissza nemes lelkét Teremtőjének. A halál a gyóntatószékben érte azon a helyen, melyet legjobban szeretett és ahonnan annyi elkeseredett embert virasztalt meg, annyi tékozló fiút térített vissza az atyai háza.

Páter Angelikát, a szentéletű szalézianus atyát mindenki ismerte és mindenki szerette a városban. Csupa szív és csupa szeretet volt ez az ember s papi életének minden kötelességét a legbuzgóbb odaadással végezte. Csütörtök délután

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Feljegyzések

Nemcsak az emberi társadalmakban vannak szociális kérdések, hanem a népek társadalmában is. Amint ott a szegénység és gazdagság, a javak igazságtalan elosztása a bajok forrása, úgy itt is.

Uj-Zeelandról olvassuk a Berliner Tageblatt egy felette tanulságos cikkében, hogy a hatalmas sziget száraz belső területeit óriási öntöző művekkel termékenyítették. A terméketlen területből 409.000 hektár lenne immár művelhető, ha akadna elég telepes, aki megművelné. De nem akad. A mérhetetlen öntözött síkságok parlagon hevernek.

Uj-Zeeland nem áll egyedül ezen a téren. Kanada nagyobb, mint egész Európa. Nehézségek nélkül művelhető termékeny területein 69 millió ember kitűnő megélhetést találhatna. Kanada lakosainak száma azonban mindössze 10 millió s többet nem engednek letelepedni.

Ausztráliában, mely szintén van akkora, mint Európa, 6 millió angol él: itt 120 millió embernek volna kényelmesen helye.

A Philippin szigetek lakosainak száma mindössze 13 millió, holott 100 millió biztosan és könnyen elférne itt.

Angliának, Hollandiának és a többi gyarmatos országnak már régen nincsen akkora emberfőlétsége, mely ezeket az óriási üres területeket indokolná. Ellenkezőleg: a gyarmatokról az utóbbi időben évente 30.000-rel több angol tér visszaz Angliába, mint amennyi kivándorol.

Nem az ember, hanem az anyag kedvéért őrzik hadsereggel, hajórajokkal, repülőgépekkel, tömegtelen áldozattal és fáradsággal ezeket a gyarmatokat: a szenet, a kőnt, a gummit, a kőolajat, az ólmot, az aranyat, rezet, a vasat őrzik, mely ezekben a lakatlan hegyekben és völgyekben rejtőzködik.

Japán lakossága ezzel szemben 1854-től 1935-ig, tehát 80 év alatt 26 millióról 70 millióra szökött fel. A rendre meghódított területeken még 50 millió ember él, de csak 1 és fél millió japán: ezek a hódítások csak ipari piacot jelentenek a japánok számára, de nem emberpiacot. Nincs hely, ahol pedig volna, ott az éghajlatot nem bírja a tengeri klímához szokott japáni munkás. A japáni szaporodás pedig egyre tart. Régen a egun-ok szigorú rendeletekkel szabályozták a szigetország gyermekáldását, ma Japánban éppen olyan nagy és szent ügy a gyermek, mint amilyen a keresztény államokban — kellené, hogy legyen.

Uj-Zeelandban alig 6 ember esik egy négyzetkilométerre, Németországban — 141. A világ tele van riasztó hírekkel, hogy háboru lesz. Amikor ezeket a számokat mérgeti az ember, arra kell gondolnia: ez a háboru, ha egyszer bekövetkezik lesz inkább olyanvalami, mint a népek társadalmának — szociális forradalma? (Skln.)

a Miasszonyunkról elnevezett nővéreket gyóntatta és amikor éppen a földoldozás szavait mondta, áldásra emelte kezét, feje le hanyatlott és néhány perc múlva a haldoklók szentiségének fölvétele után kilehelte nemes lelkét.

A szentséget kiszolgáló Ferch Máttyás apátplébános megérkezése után rövid időn belül megérkeztek a szalézianus atya rendtartást, majd dr Pachá Agoston megyéspüspök is.

A KÜLVÁROSOK APOSTOLÁNAK EGYSZERŰ ÉLETE

Páter Bugiel Angelika 1875-ben született a német-sziléziai Lanietzenben. Teológiai tanulmányait Rómában végezte s innen jött Timisoarára, ahol 39 évig működött. Működési szintere előbb a Mehala külváros volt s egy ideig rendfőnöke is volt a mehalai szalézianus rendháznak. Egész életét a külvárosok, a perifériák szegény munkásembereinek szentelte és ő volt az, aki a Fratelia negyedben megindította és véghezvitte a templomépítési akciót.

Sokfelé volt állandó gyóntató. Ő gyóntott a szemináriumban, az iskolanővéreknél s a Miasszonyunkról elnevezett nővéreknél.

A szakadatlan munka miatt szíve és tüdeje meg volt támadva és most agyvérzés végzett a kedves és szeretetreméltó szentéletű atyával.

Holttestét a III-ik kerületi templom épőjében ravatalozták fel, ahonnan szombat délután fél 5 órakor temették el a szalvatóriánusok új közös sírboltjába. A temetési szertartást dr Pachá Agoston megyéspüspök végzi.

Halálozások. Timișoarán elhunyt Kiss Károly nyugalmazott városi főmérnök, hatvanéves korában. Kiss főmérnök az új városrendezési terv megvalósítása körül nagy érdemeket szerzett. Gyászolják felesége, szül. Székely Szerén, a Banati Református Nőszövetség elnöknője, fia Andor, a berlini műgyémant hallgatója, sógora Sütő Béla főmérnök, a vízügyi hivatal volt vezetője és kiterjedt rokonság.

Sannicolaul-maren meghalt Weiser Karola nyugalmazott állami iskolai tanítónő, aki negyven éven keresztül tevékenykedett a népnevelés terén.

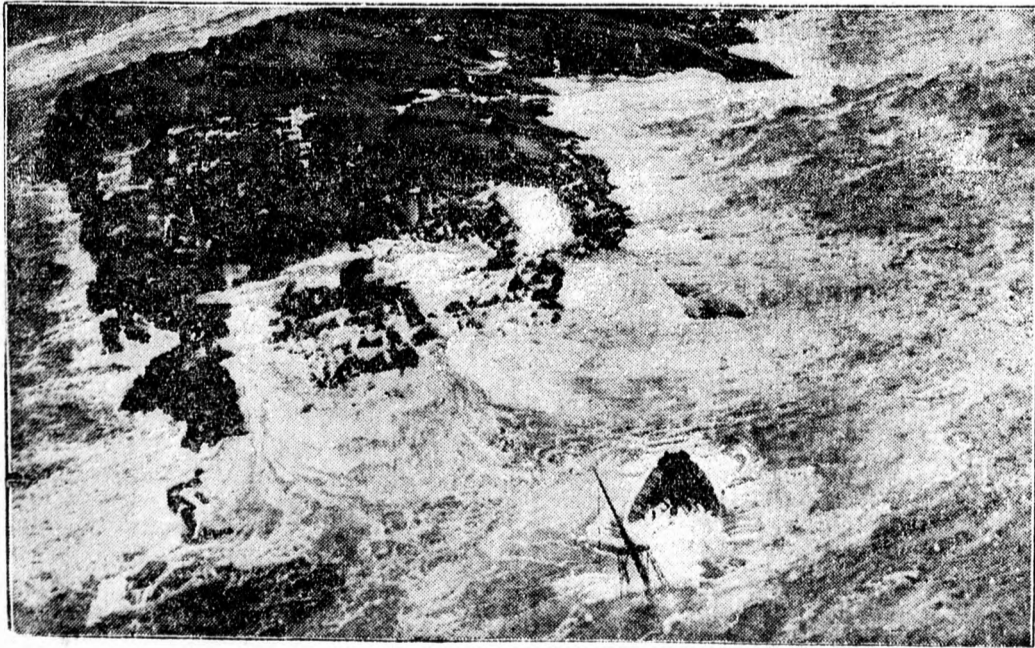
ÖSSZEÜTKÖZÖTT KÉT REPÜLŐGÉP. Rómából jelentik: A Ciampino repülőtér felett két repülőgép teljes sebességgel összeütközött. Mindkét gép lezuhant és a bennük ülő vezetők halálra zúzódtak.

Elrendelték Grünbaum Mór ellen a 30 napos vizsgálati fogságot. Satu-Mare. Sajat tud. Megírtuk, hogy Emil Flores bucaresti bőrgyáros feljelentésére, előzetes letartóztatásba helyezték Grünbaum Mór satumarei bórdiszmu és fehérnemű kereskedőt, amiért elvisszította a bíróság által zár alá vett áruját. Az eltűnt árumennyiséget a bucaresti gyár ügyvédjének kérelmére és javára helyezte zár alá a bíróság. Grünbaumot a vizsgálóbíró kihallgatta s utána letartóztatta. A sikkasztással vádolt kereskedő ellen a törvényszék vádtanácsa ma elrendelte a 30 napos vizsgálati fogságot.

KÉK KERESZT-MOZGALOM A BOLSEVIZMUS ELLEN. Budapestről jelentik: A bolsevizmus ellen harcot hirdető „Kék Kereszt” mozgalom csütörtökön este a pesti Vigadóban nagygyűlést rendezett. Szigeti István elnök hangoztatja, hogy a „Kék Kereszt” mozgalom nem titkos társaság, hanem a nagy nyilvánosság előtt küzd a bolsevizmus ellen.

Nemes cselekedet. A comandăui Groedelipartelep igazgatósága a nagyobb munkáscsaládok gyermekeit téli ruházzal látta el. — A covasnai római katolikus nőegylet nemeslelkű hölgyei hasonlóképpen meleg ruhával és cipővel látták el 16 szegény gyermeket és lizettel több nyomorgó családot Covasna községben. Csontfagyasztó téli időbe jó szívek melege vihet csak enyhülést.

***Nagytakarítás az emberi szervezetben.** Kultúralt emberek feltétlenül szükségesnek tartják, hogy lakásukban bizonyos időközönként nagytakarítást végezzenek, mely alkalommal a felgyülemlett port a legeldugottab sarokból is eltávolítják. Csak bámulunk azon, hogy mennyi por is gyűl össze ezeken a helyeken, azonban a nagy takarítás után lakásunk világosabb, barátságosabb. Könnyen megérthető, hogy az emberi szervezet is — a belső szerveket, a több kilométer hosszú csőrendszert, — időnkint alaposan át kell öblítenünk, ki kell takarítanunk. Az a tisztítás amit a szervezet maga, természetes úton elvégez nagyon gyakran nem elegendő arra, hogy a betegségek okozó bacillusokat, amelyek a szervezetben felgyűlhetnek, eltávolítsa. Különösen a vesék — amelyeknek finom csőrendszerében a bacillusok végzetes pusztítást okozhatnak — szorulnak rá feltétlenül az alapos tisztításra. A szervezet eme „nagytakarítását” Helmitol tablettákkal fáradság nélkül elvégezhetjük. A Helmitol átöblíti, az egész szervezetet, átmosa a belső szervek legfinomabb csőrendszerét is és elpusztítja a betegség okozó bacillusokat. Az az ember, aki meg akarja előzni a betegségeket, bizonyos időközönként kitarthatja szervezetét Helmitol tablettákkal.

Megrendítő kép egy hajókatasztrófáról.

A „Johanna Thorden” finn vitorlás-motorhajó a skóciai Orkney-szigeteken a viharban zátonyra futott és elsüllyedt. Repülőgépről készült felvételünk abban a pillanatban mutatja a finn hajót, amikor már csak egy kis része látszik ki a viharzó tengerből. A hajó 30 főnyi személyzetét sikerült megmenteni.

Két ember találkozik az utcán

— Nyugtával dicséred a lapot, — mondja egyik a másiknak.

— A lapot? Talán a napot akartad mondani!

— Nem, nem, a lapot.

— Milyen lapot?

— Hát a MAGYAR LAPOK-at. Nem olvastad, hogy újra milyen értékes ajándékokat sorsol ki a kiadóhivatal? Mindössze az a kikötésük, hogy 1937 március 1-ig az egész évi, vagy félévi előfizetési díjat kell kiegyenlíteni, aszerint, hogy az első, vagy második csoportban szereplő ajándékok kisorsolásában kíván az illető résztvenni. Olaszországi ut, constantai nyaralás, állami osztályszorszájegy, amivel milliókat lehet nyerni, fényképezőgép, szép és értékes könyvek, necessaire stb. stb. szerepelnek az ajándékok között.

— Hát ez igazán nagyszerű, akkor én is sietek eleget tenni a felhívásnak, hiszen semmit sem kockázatok vele és mégis nagy esélyem van a nyereséhez.

— Látod, ezért mondtam, hogy „Nyugtával dicséred a lapot.”

— Igazad van, most én is ezt ajánlom a „Magyar Lapok” összes olvasóinak.

SZÍNHÁZ

Nagy sajtósikere van Kós Károly színművének Budapesten

„A tárgy, a táj, a nyelv nem csupán írói feladat, hanem életté vált valóság Kós Károly színművében” — írja az egyik kritikus

Budapestről jelentik: A magyar sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a székely írók Budapestre való fölrándulásának. Bizonyítja ezt az is, hogy minden lap a legkiválóbb kritikusat küldte ki az előadásra.

A csütörtök esti bemutatón Horthy kormányzó is megjelent.

A „Pesti Hírlap”-ban Porzso Kálmán ír kritikát Kós Károly darabjáról.

— Komoly hang, történelmi hagyomány — írja többek között. — Megfogott a darabból és az előadás szelleméből kisugárzó transzylván erő, külön zamat, törhetetlen szívósság és bátorság. A transzylván írók könyvben, újságban és immár színpadon is megmutatták, hogy megérdemlik a magyar közönség érdeklődését. Kós színpadi műve tiszteltreméltó, komoly irodalmi termék, a komoly irodalmi művek barátainak tetszeni fog.

A „Budapesti Hírlap”-ban Pogány Béla többek között a következőket írja:

— Kós Károly eljött ide hittérítőnek, hogy merítsünk a tiszta művészet, a fertőzéstől mentes gondolat, s ősi magyar nyelv forrásaiból. Hálásak lehetünk, hogy eljött, mert népünknek szüksége van Kalotaszeg levegőjére. Gazdag, nyugodt, higgadt, megfontolt, bölcs szívből jövő és meggyőződéssel ennek az írónak minden igehirdetése és egész élete. Egység, forró érzelem,

* Női betegségek gyógyításánál a természetes „Ferenc József” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik. Az orvosok ajánlják.

Baleset. Fekete Árpád tg.-sácuesci szerezénysorsu nyug. pénzügyi tisztviselő, maga volt kénytelen tűzfáját felválni. Favágásközben fejéje megcsuszott és kezefején hatalmas sebet ejtve, levágta egyik ujját. Gyors orvosi segítség mentette meg az elvérzéstől.

A remekmű halála, Huzella Ödön művészettörténeti könyve rövidesen megjelenik cluji „Minerva” könyvkiadóvállalat kiadásában. Előjegyezhető 50 leies kedvezményes áron a „Magyar Lapok”-nál is.

Szomorúvégtű játék a fegyverrel. Sft.-Gheorgheról jelenti tudósítónk: Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a sft.-gheorgherai csendőrség legénységi szobájában. Popa Ioan rendőr, aki egy gyanúsítottat kísért a csendőrségre, ebben a szobában várakozott, mikor egy Colarini nevű csendőr elkérte revolverét, amellyel játszadózni kezdett. A revolver elsült és a golyó átfurta Colarini kezét, Ghila Alexandru csendőr oldalába hatolt. Mindkét sebesültet kórházba kellett szállítani. Az ügyben eljárás indult.

gejzir és nagy történelmi tanulságok vannak művében:

A „Magyarország” így ír:

— Kós Károly nagy, belső, szubjektív hevülettel ábrázolja hőse egyéniségét. Az első felvonás drámaillag zárt, pompás megindulása után a második felvonástól kezdve a darab kessé epikus jelenésekre oszlik, de mindvégig leköti és magával ragadja a szemlélőt. Ezt a drámat valóban csak az tudta úgy megírni, akinek sem a tárgy, sem a táj, sem a nyelv nem csupán írói feladat, hanem életté vált valóság.

SPORT

Vasuti, postai és utlevél kedvezményt biztosított az OETR a sportegyesületek részére.

Bucurestiből jelentik: Az UFSR tanácsának legutóbbi ülésén több, Románia általános sportéletére igen jelentős bejelentés hangzott el. Neagu Boerescu főtitkár közölte a tanács tagjaival, hogy az OETR közbenjárására sikerült az illetékes körökkel elintézni, hogy a jövőben a külföldre utazó válogatott csapatok mentesüljenek az utlevél díj alól. Ezt a kedvezményt külön kérés esetén idegenbe induló egyesületi csapatok is megkaphatják. Ezenkívül ugyancsak az OETR kezdeményezésére hozzájárult a román posta ahhoz, hogy a sportegyesületek portomentesen levelezhessenek a szövetségekkel. A portomentesség feltételeit és módját még ezen a héten közli az UFSR az egyesületekkel. A harmadik kedvezményt a CFR-nél biztosította az OETR. Ez csak a nemzeti válogatott csapatokat érdekli, amelyek 75 százalékos díjleszállítást kapnak a CFR vonalain.

SZIGORU RENDSZABÁLY bevezetését ajánlja az angol szövetség a sérüléseket okozó játékosok ellen, tekintet nélkül arra, hogy a „tettes” szándékosan, vagy véletlenül vétkezett. Az angolok szabálymódosítással az akarják keresztülvinni, hogy a sérülést okozó játékos mindaddig álljon ki a játékból, míg a sérült vissza nem jön a pályára.

Dragos Voda—Jahn 3:1. Cernautiból jelentik: A Dragos Voda jégkorongtűz csapata 3:1 arányban győzte le a Nemzeti Bajnokság mérkőzése során helyi riválisát a Jahnt.

Eldöntetlen a KKE—MSE jégchokki mérkőzés. Clujról jelentik: Csütörtök este meglehetősen érdeklődés mellett játszották le a KKE jégpályáján a KKE—MSE barátságos jégchokki mérkőzést. A nem túlságosan magas színvonalu, de annál küzdölmesebb mérkőzés 1:1 (1:0, 0:0, 0:1) arányban eldöntetlenül végződött. A helyiek majdnem a játék végéig tartották vezetésüket, a targumuresieknek azonban sikerült az egyenlítés.

KÖZGAZDASÁG

Mit tegyünk a direkt-termőkkel?

Irta: dr. Kaczián Kálmán

Minden szőlőtermelőnek tudnia kell már, hogy az úgynevezett direkt termő szőlőfajták, vagyis a filoxerának ojtás nélkül ellenálló amerikai szőlők többé nem telepíthetők.

A szőlő védelméről szóló törvény nemcsak az új telepítéseket tiltja el a fajokból, hanem a meglévő hiányainak még nemes szőlővel való pótlását is. A törvény célja nem lehet kétséges. A direkt termő fajok kihalására vannak itélve és csak az ily telepítésű szőlősgazdák tervszerű gazdálkodásától és forgótőkéje erősségétől függ, hogy kertjéből mikor tűnik el a delavare, otelló, nova stb. direkt termő fajta.

Nem lehet ugyanis kétséges egy szőlőtermelő előtt sem, hogy a legnagyobb gonddal kezelt szőlőjében is az évi természetes pusztulás néhány év alatt kizárja a termelés hasznosságát. A folyton növekvő tőkehiánnyal arányban csökken a termés hozama, de nem a kiadás. A munkáltatásnak vannak oly részei, mint pl. a kapálás, melyet éppúgy meg kell adni az üres, tőkehiányos helyeken is, mint a hiánytalan, tehát termő részeken. Az adók éppúgy terhelik a termő tőke helyét, mint a kipusztulást. A direkt termővel ültetett szőlők tulajdonosai tehát néhány év múlva arra a szomorú eredményre jutnak, hogy nem érdemes a szőlőket munkálni s így veszni hagyják. A biztos pusztulást így beváró gazdákon a sajnálkozás nem segít, egyéb segítséget pedig nem várhatunk s kénytelenek lesznek az elvadult, munkálatlan birtokukat, — melyben csak helyenként fogja meg egy-egy megmaradt és szabadjára eresztett tőke a hajdani víg szüretet jelezni, — elkötyavetyélni.

Előre kell tehát gondolkodni minden szőlőbirtokosnak, hogy mit tegyen a direkt termő fajokkal és tervszerűen történjen annak letermelése és átültetése.

A direkt termő szőlőkre vonatkozó törvényes rendelkezéseket ismertetem alább:

A törvény 3-ik szakasza szerint: Direkt termők ültetése, a hiányok pótlására való felhasználása tilos;

tilos átöltése azoknak a jelenlegi direkt termő szőlőknek, amelyek a kijelölt szőlőzóná-

kon kívül találhatók.

Direkt termő szőlőknek tekintetik minden szőlő, melyben a létező tőkéknek minimum 25 százaléka direkt termő; az ilyen direkt termő tőkék azonban oltott szőlőkkel helyettesíthetők, ha a terület a kijelölendő szőlőzónába belesik. Az ily kicseréléshez is miniszteri engedély kell és 3 éven belül eszközölendő attól az időponttól számítva, amint a szőlőzóna kijelölése megtörtént.

A teljesen direkt termővel beültetett területek is újültethetők oltott szőlővel a szőlőzónákon belül miniszteri engedéllyel.

Bárhon van a direkt termő terület, tehát még ha olyan helyen is van, amelyik szőlőzónába belesik nem fog, — átültethető oly módon, hogy a direkt termőt teljesen kipusztítják és az így felszabadult terület egynegyed részét oltványszőlővel újültetik. A direkt termő alól felszabadult terület háromnegyed része azonban többé szőlővel be nem ültethető, még oltványszőlővel sem és e műveletnek a törvény kihirdetésétől számítva 2 év alatt, vagyis legkésőbb 1938 március 27-ig meg kell történni.

A törvény fenti rendelkezéseit a gyakorlati életbe átültetve azt látjuk, hogy a direkt termő területek oltványszőlővel való újültetésének legkésőbbi határideje a szőlőzónák megállapításától számított 3 év. A földművelésügyi miniszternek a törvény kihirdetésétől számítva 5 év van engedélyezve a zónák megállapítására. Így ha a miniszter a részére engedélyezett határidővel teljesen kimeríti, úgy 1941 március 27. a zónák megállapításának utolsó napja s így e naptól számítható 3 év, vagyis 1944 március 27-ig ültethetők át a direkt termő szőlők oltványszőlővel miniszteri engedély mellett.

Ha azonban a direkt termő terület tulajdonos a biztos 25 százaléktól lemond a direkt termő terület 75 százaléka szőlőgazdaságáról, úgy már 1938 március 27-ig végre is kell hajtania a direkt termők kiirtását és a terület 25 százaléka oltványszőlővel való átültetését.

Lássuk, mit tehetünk?

Huszonöt százalékot ültessünk át

Leggyorsabban annak a gazdának kell gondoskodnia, akinek oly területen fekszik a direkt termő szőlője, mely a szőlőzónákból előreláthatóan ki fog esni.

Mint fentebb ismertettük, a szőlőzónába nem eső direkt termő területek egynegyed része átültethető oltványszőlővel, ha 2 éven belül az egész területről a direkt termőt a tulajdonos kiirtja és így a többi háromnegyed rész területét a szőlőtermelés alól felszabadítja.

Figyelembe veendő, hogy a zónák megállapításánál még a régi borvidéknél is ki fognak esni a teljesen lapos sík területek, melyek rendszeren a legjobban termő szántóföldek, mert mellettük levő hegyoldalokról a humusz 2-3 évezredek óta szállítja rá az eső és hó. Akinek tehát ily helyen van direkt termő szőlője és a szőlőtermelést nem akarja e helyen teljesen feladni, úgy teendője az, hogy 2 év alatt, vagyis 1938 március 27-ig kipusztítja az összes direkt termőt, az ilyen síkon fekvőt és egynegyed részét beülteti oltványszőlővel. Ez átültetéshez is engedély kell.

E szőlőknek tehát még csak egy tavaszuk lesz, az 1937 évi, mert 1938 márciusában már az új oltványtelepítésnek is helyén kell lenni.

Ha az ily szőlőzónán kívül kerülő terület tulajdonosa nem akarja a terület egynegyed részét szőlőtermelés céljára fenti módon bebiztosítani, úgy kihalásig termelheti, — természetesen pótiás nélkül — direkt termőjét.

Vegyesültetésű direkt-termők

Ahol az oltványszőlők közé leginkább hiánypótlásként annyi direkttermő került, hogy a meglévő tőkék 25 százalékát kiteszi, úgy miniszteri engedéllyel a direkttermő tőkék oltványszőlővel átcserélhetők. Ez átcserélésre 3 évi időt ad a törvény. A 3 év attól az időponttól számít, amikor az illető vidék átessett a szőlőzónamegállapításra.

Aki e joggal élni kíván, az legokosabban

teszi, ha hozzákezd a direkt termő tőkék letermeléséhez, értve ez alatt, hogy szálvesszős és magas csapos metszésekkel erőlteti a tőkékét nagyobb haszonra. Ha ugyanis ki kell pusztulnia a direkt termő tőkéknek, pusztuljanak ki a megerőltetett, de nagy termést eredményező művelési mód alatt.

Az hiszem azonban, hogy kevés gyakorlati gazda lesz, ki az ily vegyes ültetésű szőlőknél a direkt termő tőkék átcserélését választja. Nem érdemes. Az öreg szőlőkben az oltványpalántát igen nehezen növekszik, sok pusztul belőle és a földmunkák alkalmával is sok esik a kapa áldozatául. De nem lesz érdemes az ilyen átcserélés azért sem, mert az öreg oltványtőkék rendszeren magas korúak az ily vegyes szőlőkben. Azoknak termő erejük már hanyatlóban van, hibásak, magas cseresek. Az ilyen öregedő szőlőknek még ha 15-20 év életfartamot veszünk is fel, akkor sem érdemes a sok fiatal oltványpalántát közéjük rakatni.

Figyelembe kell azt is venni, hogy az ily vegyesültetésű direkt termő tábláknál, rendszerint vegyes a régi oltványszőlő is. A vegyesbor értéke pedig mindig alacsonyabb, mint a

Szőlőzónába eső tisztaültetésű direkt-termő

A törvény miniszteri engedély mellett a tisztaültetésű, direkttermő szőlők újültetését is lehetővé teszi, amennyiben azok a megállapított szőlőzónába esnek. Ez újültetéshez határidőt nem fűz s így az a zóna megállapítása után bármikor kérvényezhető.

Az ily területek gazdái tehát az átültetésre nem szorgalmazza a törvény, csak saját érdeke. Pótolni ugyanis a szőlőket semmivel sem szabad s így a tőkehiány évről-évre mind ijesztőbben fog jelentkezni. Nem szabad tehát bevárni, míg a nagy tőkehiány már meddővé teszi az évi munkáltatást, hanem előre elkészített

amelyekről az újságok nem írnak.

Vannak makacs, elkeseredett, a legnagyobb szívóssággal folytatott háborúk, amelyekről egyetlen újság sem tesz említést: nem jelennek meg haditudósítások róluk és hőseik is a nagy nyilvánosságtól elvonultan élnek. Azokra a csatákra gondolunk, melyeket az emberiség folytat ősi ellenségei: a bacillusok ellen. Különösen őszszel kell számolni a bacillusok erős támadásával. Az emberiséget az ősi megbetegedések, az influenza és egyéb hűléses betegségek ellen védő és e betegségeket legyőző pánacea neve

ALGOCRATINE

Ischias és czúz, köszvény és neuralgiák okozta fájdalmat, fejfájást, fogfájást, menstruációs és egyéb fájalmakat ALGOCRATINE azonnal megszüntet

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható.

fajboroké.

Az ilyen vegyesültetésű direkt termő szőlőket tehát gazdaságosabb kiforgatni és megválasztott fajbor-, vagy csemegefajtákkal átültetni. Tudom, hogy ez nagy költséggel jár. Ily radikális megoldást csak előre megállapított üzemterv mellett lehet megfelelő forgótőke hiányában végrehajtani.

6-8 év alatt végezzük azt el. A kiforgatásra kiszemelt részt 2-3 éven át termeljük le. A megerőltetett termelés mellett a rendes termést kétszeresére bátran számíthatunk 3-4 éven át is. Kétségtelen, hogy a minőség rovására megy-e nagyobb hozam. A kétszeres mennyiség azonban lényegesen nagyobb jövedelmet jelent, — még a minőséggyengülés folytán előálló áresés mellett is, — mint amit rendes metszés mellett nyerhetünk. Az így jelentkező terméstopplett eladási árából 3-4 év alatt összegyűjthet annyit a gazda, hogy az átültetésre szánt direkt termő területnek 6-8 éves átültetési üzemterv szerint 1 évre eső részét be tudja telepíteni oltványszőlővel.

Sok áldozatot kíván az ilyen átültetés, mert évekig csak a munka van meg vele, termést azonban nem ad. De annál jobban fog fizetni a fiatal ültetés, amelyet nemcsak faj szerint a keresettebb fajtákból választhatunk meg, de beültíthatjuk az egész borvidék egységes termelésébe és így az új telepítéssel borunk exportképességének alapját rakjuk le. És számolnunk kell azzal, hogy egy törvény szigorú korlátja: között kell a boldogulás útját keresni, amit nem találhatunk meg, ha nem előre gondoskodunk a helyes tennivalókról, hanem a tavaszi felhőkkel és az ősi vándorló darvakkal hagyjuk elszállani az éveket.

üzemterv mellett hozzá kell kezdeni az oltványszőlővel való újültetéshez.

A számítás itt ugyanaz, mint fentebb kimutattam. Az átültetési időt azonban hosszabbra nyújthatja itt a tulajdonos. A törvény nem szab időt az újültetés befejezésére, de időt szab az átültetendő direkt termő tőkék erőbeli állapota. Ha fiatal, erős a direkt termő tábla, esetleg fajtája is bujább növésű, mint pl. a nova, úgy 15 évre is tehetjük a teljes újültetés idejét.

Erős talajon a hiányokon segíthetünk azzal is, hogy áttérünk a lugszművelésre, amikor egy lugsnak átnevelt tőke 3-4 hiányzó tőkét

is pótol. Így a teljes újjáültetés idejét nagyon kinyújthatjuk s ezzel az egyes évekre eső átültetést igen kis területre szoríthatjuk le.

Gyümölcsre való átültetés

Legegészségesebbnek tartom azt a megoldást, hogy direkt termő területeket gyümölcsössé ültessünk át.

A gyümölcstermelés jövője nagyobb, mint a bortelemelés. E kérdés bizonyításául könyvre való anyagot hordhatnánk össze, ezzel a kérdéssel tehát itt nem foglalkozhatunk.

Foglalkozhatunk azonban úgy, mint új termelési ágra való áttéréssel, melynél a régi kultúra, a szőlőművelés, gazdaságosan kihasználható.

A gyümölcsös termébeindulásához ugyanis 3—10 év kell. Az őszi barack a 3-ik évében már megmutatja, hogy mit tud, míg a vad alanyon levő körte, alma legkésőbb tizedik évre ugyancsak megmutatja termését.

A direkt termő szőlőterületek tehát, mire a pótlás hiánya miatt kizárólagos szőlőtermelésre már alkalmatlanokká váltak, átalakulnak gyümölcsössé. Így a termésbe induló gyümölcsös fogja pótolni a szőlő évről-évre gyengülő termését, míg később egészen átveszi a hasznóhozó munkát. A terebélyesedő gyümölcsfák között gyérül a szőlő és mint köztes termék fogja megfizetni azt a helyet, melyet a gyümölcsfa meghagy neki.

Modern gyümölcstermelés munkált talajon folyik. Így ugyanaz a földmunka, ami a szőlőnek kell, kell a gyümölcsfának is. Nem megy tehát kárba semmi a gyümölcsössé átalakuló öreg szőlőnél.

Az ilyen gyümölcsösök létesítésénél azonban ugyancsak tervszerűen kell eljárni. Arra kell törekedni, hogy ugyanez a falu, sőt azonos talajjal és éghajlattal bíró egész vidék ugyanolyan fajta gyümölcsöket termeljen, hogy tömeget kapjon teljesen azonos fajtájú és osztályú gyümölcsből, mert egységes termelés nélkül nincs export és export-képesség nélkül nincs semmiben piacot bíró termelés.

Ez egységes termeléshez és így különösen az első lépéshez, a gyümölcsösök telepítéséhez szükség van minden gondolkodó gazdafa jre és szükség van annak az értelmiségnek szervező munkájára, amit a falu papja, tanítója és szakképzett kevés földbirtokosa jelent.

Meg kellene az ardeali szőlőbirtokosoknak kísérni még azt, hogy a direkt termők közül előnyösen bevált delavare és otelló fajt a továbbtermelésre felvegyék. E két fajta értékessége megérdemelné a további termelést. Az ó-királyságban e fajok ismeretlenek és e termelésre érdemes két fajt az ó-királyságban termelt silány direkt termő fajták rántják magukkal a pusztulásba, egy elbírálás alá vonván a törvény az összes direkt termő fajtákat.

A transzylvániai szőlőbirtokosok ily eljárása azonban ma kevés sikerrel járna. Több ardeai képviselőnek és szenátornak kell a parlamentben ülni, hogy ilyen ardeali vonatkozású kérdés kedvező elintézését nyerjen. Lehet, hogy egy kormányválságot követő választás kedvezőbb helyzetet terem, de még ügyis kevés reményünk lehet a delavare és otelló megmentésére.

A direkt termő területek átültetésére tehát készítsük a tervet.

KEDD, JANUÁR 26.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 20.20 A Bajkál énekkar és balalajkanégyes hangversenyének közvetítése. 20.55 Anghel Viorica énekel. 21.35 Szimfonikus hangverseny közvetítése. 23.15 Szórakoztató gramofonlemez. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 18 „Január a Földközi-tengeren”. Utirajz. 18. Polgári Dalkör. 19.10 „Magyarország gazdasági mérlege 1936-ban”. 19.35 Rendőrzenekar. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Turandot. 21.05 Hírek. 22.15 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. Majd: Angol tánclemez. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, JANUÁR 27.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 18 Gramofonlemez. 19.10 Előadás hangpédálakkal. 21.10 Delavrancea Cella zongorázik. 22.10 Stefanescu-Goanga Péter énekel. 22.45 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Dicker: Amerikai őrlárat. Bornstadi: Tuiuti-tralalla. Blume: Humoreszk. Packay: Szerelmi szerenád. Lincke: Spanyol keringő. Caludi: Meghítt jelenet. Camaneuve: Balettdal. Komzák: Egyveleg. Majd: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemez. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Ének. 19 Hegedű. 15.40 Hírek. 17.15 Diáklétra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Solymos Péter zongorázik. 18.30 „Az olasz nacionalizmus”. Gogolák Lajos dr előadása. 19 Cigányzene. 19.45 „Angol versek magyarul”. 20.20 A rádió szalonzenekara. 21 „Fény a faluban”. Színmű. 23 Hírek. 23.20 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.35 Magyar szerzők hanglemezei. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 28.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Szórakoztató zene. 20.10 Gramofonlemez. 21.15 Szimfonikus hangverseny az Athenaumból. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 „A képek megelevenednek”, elbeszélés. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Wekerletelepi Dalkör. 19 Kafka Margit emlékezte. 19.35 A rádió szalonzenekara. 20.10 Stílusismereti előadás. 21 „Dalos, zenés utazás a Rajnán”, előadás. 22 Hírek. 22.20 Hangversenyzenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.45 Cigányzene.

PÉNTEK, JANUÁR 29.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Tánclemez. 19 Teodorescu fuvola- és Filionescu zongoraművész játéka. Gauber: Fuvola- és zongoraszonáta. Broasca Klarinét- és Filionescu zongoraművész játéka. Brahms: F-moll szonáta. 20.35 Közvetítés az Operaházról. Majd: Hírek külföldre.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Gordonka. 13.40 Hírek. 14 Saxofon. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.40 Hírek. 17.15 Diáklétra. Utána: Ifjusági közlemények. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Hogyan került a j birtokos kezére a törököktől visszafoglalt terület?”. Előadás. 18.30 Cigányzene. 19 Sportközlemények. 19.40 „Fiakkeren vissza a régi jó világban”, csövegés. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Carmen. 21.25 Hírek. 22.25 Külgügyi negyedóra. 23.15 Időjárás-jelentés. 24.15 Hírek angol nyelven. 24.20 Jazz.

SZOMBAT, JANUÁR 30.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Katonazene közvetítése a tisztí kaszinóból. 19.10 Julea Vazul zenekara. Szórakoztató zene. 21.15 Jazz. 22.45 Könnyű- és tánczene. Majd: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Ének. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Pontos időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.40 Hírek. 17.15 Harsányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 Szalonötös. 19.20 „A polgárság megszervezése a légtalalom céljaira”. 19.45 Cimbalom. 20.10 „Az igazság”. Földi Mihály elbeszélése. 20.40 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 21.40 Hírek. 22 „Rádióból”. Rendező: Bánóczy Dezső dr. 23 Időjárásjelentés. 1.05 Hírek.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, JANUÁR 24.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.30 Harangszó. Egyházi beszéd. 13.50 Egyházi dal gramofonlemezen. Egyházi előadás. 12.10 Karének. 12.50 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. 19.10 Motzoi-zenekar. 20.30 A nemzet órája. 20.50 Carmen-énekkar. 21.25 Hangjáték. 22.55 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Grozucă Sándor énekes. Caudella: Petru Rareș, nyitány Stefanescu: Idill. Heilmann: Szerelmi vágy. Montzha: Két népdal. Brediceanu: Roman népdal. Rogalski: Apróság. Dragoi: Népdal. Román népdal. Enescu: Román költemény. Majd: Hírek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a helyvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Hetényi Gyula dr érseki tanácsos, mezőtárkányi plébános mondja. 12.15—13.15 Evangéliikus ismétlészet. Prédikál: Magócs Károly. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Cigányzene. 14.45 Hanglemez. 16 Gazdáknak. 16.60 Képzongorás jazz. 17.35 „Az özönvíz”. Milleker Rezső dr előadása. 18.05 A rádió szalonzenekara. 18.40 „Fesztyéknél a Bajza-utcában”. Pekár Gyula előadása. 19.10 Néger jazz. Közben: „Ne tessék megjedni” Beczásy Judit elbeszélése. 20.40 Vizvári Mariška előadástje. 21.20 Hangversenyzenekar. 21.45 Éneknégyes. 22.50 Hírek. 23.25 Cigányzene. 24.20 Jazz. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JANUÁR 25.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Skandináv dalok és tánclemez. 19.10 A Bobescu-vonósnégyes hangversenye. Beethoven: IV. négyesét játssza. 20.05 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Keringők. Lanner: Udvari bálók. Komzák: Badeni lányok. Strauss János: Csókkerülő. Ziehrer: Naturalisták. Zeller: A madarász. Lehár: Két keringő. 22.05 Könyvek és folyóiratok. 22.10 Petala Mia énekel. Debussy: Csillagos éj. Gounod: Tavasz dal. Wolff: Irmelin. Alesandrescu: Kedvesem függönye. Velceanu: Szeretlek. Hildach: Tavasz. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Gordonka-zongora darabok. 13.40 Hírek. 14 Katonazene. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.15 Diáklétra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Planck, a kvantum-elmélet megalapítója” Felolvasás. 19.30 „Bábelele babona”. Luby Margit néprajzi csevegése. 20 Cigányzene. 21 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése és 21.10 a hangverseny közvetítése. 22 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. Majd: Közvetítés a magyar ökölvívó csapatbajnokságok döntőiről. 24 Hírek német nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Arcárciketek

Adás-vétel

Eladó
cca egy és félholdas prima gyümölcsös és kertészet, kitűnő karban, kétszobás, fürdőszobás, parkettás urilakással, villamos megállótól 10 percre, vasutállomáshoz két percre. Átadható azonnal. Cim a kiadóban.

Hibátlan
keleti perzsá szőnyeg eladó. Hegedűs Ottó, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand No. 1.

Eladó
háromszobás család ház, pincével, parkirozott udvarral. Cim a kiadóban.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. H E R B S T ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Oktatás

Német- és francia nyelvtanítás
valamint magyar- és német gyorsírás. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kereskedelmi szaktanfolyam, könyvvitel, levelezés, gépirás, stb. felöléléseivel Stepunek tanárnál Oradea, Str. Andrei Muresan 10. sz.

Láposy Erzsébet zenetanárnő
tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Str. Simeon Stefan 20. sz. Oradea.

Lakás

Kiadók
közponban egy, kettő és háromszobás lakások. Dr Bozodó, Oradea, Str. Pavel.

Kétszobás
udvari lakás mellék-helyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Butorozott
parkettes szoba, zongora, fürdőszoba, használatlalt magános urinó vagy tisztviselőnek kiadó. Oradea, Str. Aurél Vlaicu 33.

Különféle

Keresek
kisebb (50—100 hold) földbérletet tanyával. Cimet a kiadóhivatalba „Garancia” jellegre kérek.

Ha elegáns,
tartós és szép cipőt akar venni, úgy keresse fel az „Apolló” cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferd. 12. Apolló-palota.

Elcserélném
venetiai városrészben fekvő házamat olasz városrészben kisebb házzal. Cim a kiadóban.

Hölgyek figyelme!
A legdivatosabb és leg-elegánsabb női ruhák Zenker divatszalonjában készülnek. Szabást, tanítok. Oradea, Bult. Reg. Ferdinand No 44.